

Α.Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**“ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΠΑΜΠΟΥΛΑΣ ΣΤΗΝ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ (ΚΥΠΡΟΣ) ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗ”**

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ:

ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΧΑΡΟΥΛΑ

ΜΠΟΛΛΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:

ΜΕΡΑΜΒΕΛΙΩΤΑΚΗ ΧΡΥΣΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2004

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πάρκο Παμπούλας βρίσκεται σε μια κατοικημένη περιοχή της Λευκωσίας (Κύπρου), με έκταση περίπου 5.500m^2 .

Σ' αυτήν την εργασία κάνουμε μια προσπάθεια ώστε να πετύχουμε μια καλή διαμόρφωση του χώρου, σ' ένα χώρο αναψυχής, ψυχαγωγίας και ηρεμίας ο οποίος θα είναι ανοιχτός για όλους, χωρίς εξαιρέσεις και διακρίσεις, και θα καλύψει ως επί το πλείστον τις ανάγκες των χρηστών του.

Όλη η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη:

- α) το θεωρητικό μέρος και
- β) το πρακτικό μέρος.

Το θεωρητικό μέρος αρχίζει με μια εισαγωγή για το χώρο προς μελέτη και στη συνέχεια περιγράφονται τα διακοσμητικά στοιχεία του χώρου δίνοντας κάποιες λεπτομέρειες για το καθένα.

Στο πρακτικό μέρος δίνονται οι ιδέες μας μέσω σχεδίου για αυτό που θέλουμε να πετύχουμε με τη διαμόρφωσή του.

Resume

The Pabulas park is in a inhabitant area of Lefkosia (Cuprus) with region about 5.500m^2 . In this task we do one try to manage one good formation of the room place, in a space of recreation, amusement and quietness that it will be opened. For everyone, without exception and discrimination and it will cover especially the needs of them users.

The entire task separates in two parts:

- a) the theoretical part and
- b) the practical part.

The theoretical part starts with one introduction for the room place for study and to continuation is description, the decorating elements of space with some details from each one.

In practical part is giving our idea middle designing about the things we want to succeed with its formation.

“Θα ήμουν ευτυχής αν μπορούσα να πετύχω, αν, αμορφόντας τη φύση θα μπορούσα να κάνω να την αγαπήσουν. Από τους κήπους μας θα μας οδηγούσε αλλού. Και οι θεοί, εκατό φορές πιο ευτυχισμένοι απ’ ότι στον Όλυμπο, θα παρακαλούσαν τους ανθρώπους να τους δεχτούν κοντά τους”.

Πρίγκιπας Ντε Λιν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδες.
1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ	1
2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
3. ΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	2
4. ΚΛΙΜΑ	2
5. ΕΛΑΦΟΣ	4
6. ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	4
7. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	5
7.1. Αρχαία Ελλάδα.	5
7.2. Ιστορική αναδρομή “Ελληνική παραδοσιακή”	5
7.3. Σύγχρονη αρχιτεκτονική.	6
8. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟΥ	6
9. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΗΠΟΙ	7
10. ΠΑΡΚΟ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ	10
10.1. Τι είναι πάρκο.	10
10.2. Χαρακτηριστικά και σημασία του.	10
11. ΤΑ ΠΑΡΚΑ ΣΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ	12
11.1. Γενικά χαρακτηριστικά.	13
11.2. Αγίου Δημητρίου.	14
11.3. Αγλαντζιάς.	15
11.4. Ακρόπολης.	16
11.5. Δημοτικό θέατρο.	17
11.6. Ζεμπήλα.	18
11.7. Προεδρικού.	19
11.8. Στροβόλου.	20

12. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ (SITE ANALYSIS).	21
12.1. Θέση του χώρου.	21
12.2. Σύντομη περιγραφή του χώρου.	21
12.3. Χρήστες και χρήσεις.	21
12.4. Πλεονεκτήματα.	21
12.5. Μειονεκτήματα.	21
12.6. Κλιματολογικές συνθήκες.	22
12.6.1. Το κλίμα της Κύπρου.	22
12.6.2. Το κλίμα της Λευκωσίας.	22
12.7. Υπάρχουσα Φύτευση.	22
12.7.1. Περιγραφή της υπάρχουσας φύτευσης.	22
12.7.2. Φυτικά είδη που υπάρχουν στο πάρκο.	22
13. ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	25
13.1. Το πράσινο.	25
13.1.1. Επιλογή φυτικών ειδών.	25
13.1.2. Επιλογή θέσης.	26
13.1.3. Συντήρηση.	27
13.2. Φωτισμός.	29
13.2.1. Γενικά στοιχεία.	29
13.2.2. Σημασία του τεχνητού φωτισμού.	29
13.2.3. Χαρακτηριστικά του φωτισμού.	30
13.2.4. Φωτιστικά σώματα.	30
13.2.5. Χαρακτηριστικά των φωτιστικών.	31
13.2.6. Ταξινόμηση των φωτιστικών σωμάτων.	31
14. ΠΑΙΔΟΤΟΠΟΣ	34
14.1. Γενικά χαρακτηριστικά.	34
15. ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ	53
15.1. Γενικά στοιχεία.	53
15.2. Μονοπάτια.	53
15.3. Δρόμοι μέτριου πλάτους.	54
15.4. Κύριοι δρόμοι.	54
16. ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ	54
16.1. Γενικά στοιχεία πλακοστρώσεων.	54
16.2. Υλικά επιστρώσεων.	55
16.3. Τύποι πλακόστρωτων.	55

	Σελίδες.
17. ΤΟ ΝΕΡΟ ΩΣ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ	58
17.1. Η χρήση του νερού στα πάρκα.	58
17.2. Διακοσμητική λίμνη.	59
17.2.1. Γενικά στοιχεία.	59
17.2.2. Υλικά κατασκευής.	59
17.3. Το νερό ως απαραίτητο στοιχείο για την φυσιολογική λειτουργία του φυτού.	60
17.4. Αρδευτική Μελέτη.	61
18. ΠΕΡΙΦΡΑΣΗ	62
18.1. Γενικά χαρακτηριστικά περίφραξης.	62
18.2. Ταξινόμηση περιφράξεων.	62
19. ΕΠΙΠΛΩΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	64
19.1. Παγκάκια – καθιστικά σημεία.	64
19.2. Διάφορες ξύλινες κατασκευές.	64
19.3. Δοχεία απορριμμάτων.	65
20. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ	66
20.1. Ξύλο.	66
20.1.1. Γενικά χαρακτηριστικά του ξύλου.	66
20.1.2. Η σημασία του ξύλου.	66
20.1.3. Χρήση του ξύλου στα πάρκα.	67
20.2. Μέταλλα.	67
20.2.1. Γενικά χαρακτηριστικά των μετάλλων.	67
20.2.2. Χρήση μετάλλων στα πάρκα.	68
20.3. Σκληρά φυσικά υλικά.	68
20.4. Αμμος.	69
20.4.1. Η χρήση της στα πάρκα.	69
20.5. Πλαστικά.	69
20.5.1. Γενικά χαρακτηριστικά των πλαστικών.	69
21. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	69

ΠΙΝΑΚΕΣ**Σελίδες.**

Πίνακας 1. Μέση μηνιαία βροχόπτωση της Κύπρου.	3
Πίνακας 2. Υπάρχουσα δενδρώδης βλάστηση πάρκου.	23
Πίνακας 3. Υπάρχουσα θαμνώδης βλάστηση πάρκου.	23
Πίνακας 4. Επιλογή λαμπτήρων βάση ύψους και απόστασης τοποθέτησης τους.	33
Πίνακας 5. Ποσότητες φωτισμού που απαιτούνται για τον φωτισμό υπαίθριων χώρων.	33

Σελίδες.

Παράρτημα 1: Παιδική χαρά για παιδιά με ειδικές ανάγκες.	35
Παράρτημα 2: Παιδική χαρά για παιδιά από 6 – 12 χρονών.	39
Παράρτημα 3: Παιδική χαρά για παιδιά από 3 – 9 χρονών.	49

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

Στην σημερινή εποχή όπου το άγχος και το στρες έχουν κατακτήσει το σημερινό άνθρωπο, όπου ο θόρυβος και τα καυσαέρια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της μεγάλης πόλης, ο άνθρωπος αναζητεί ένα χώρο κοντά του ο οποίος θα του προσφέρει ηρεμία και καθαρό αέρα και τον οποίο θα μπορεί να επισκεφτεί οποιαδήποτε ώρα επιθυμεί.

Για τον σκοπό αυτό έχουν δημιουργηθεί ειδικοί δημόσιοι χώροι (πάρκα) σε πολλές περιοχές της πόλης.

Το πάρκο Παμπούλας της μελέτης μας βρίσκεται σε μια κατοικημένη περιοχή στην Λευκωσία της Κύπρου. Είναι μικρό σε έκταση (σε σύγκριση με άλλα πάρκα της Λευκωσίας) και χρήστες του είναι κυρίως οι κάτοικοι της περιοχής.

Σκοπός της πραγματοποίησης της παρούσας εργασίας είναι η διαμόρφωση του χώρου αυτού σ' ένα χώρο αναψυχής και ηρεμίας έτσι ώστε να καλύπτει τις ανάγκες των χρηστών του.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Κύπρος είναι μια πανάρχαια χώρα με 9000 χρόνων ιστορία και πολιτισμό και παράλληλα μια νεαρή ανεξάρτητη Δημοκρατία από το 1960. Η γεωγραφική της θέση στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής και στο σημείο επαφής μεγάλων πολιτισμών, που καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό την ιστορία της διαμέσου των αιώνων. Λόγω της στρατηγικής της θέσης και του φυσικού πλούτου της η Κύπρος υπήρξε σ' όλη τη διάρκεια της μακραίωνης και πολυτάραχης ιστορίας της στόχος επιβουλών και κατακτητών. Ωστόσο οι Κύπριοι κατόρθωσαν να αφομοιώσουν δημιουργικά τις ξένες επιδράσεις και να διατηρήσουν ανέπαφη την ελληνική γλώσσα και την πολιτιστική τους κληρονομιά. Σήμερα, η επιβίωση της Κύπρου κινδυνεύει από τη διαίρεση που επέβαλε ο τουρκικός στρατός όταν εισέβαλε στο νησί το 1974. Παρά της τρομερές επιπτώσεις της τουρκικής εισβολής και τη συνεχιζόμενη για 30 χρόνια κατοχή του βόρειου τμήματος της, η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να περηφανεύεται για τα σημαντικά της επιτεύγματα σε όλους τους τομείς.

3. ΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Η Κύπρος είναι το τρίτο σε μέγεθος νησί της Μεσογείου μετά τη Σαρδηνία και τη Σικελία με έκταση 9.251(km²) τετραγωνικά χιλιόμετρα. Έχει μέγιστο μήκος 240 χιλιόμετρα από το ανατολικότερο μέχρι το δυτικότερο της άκρο και μέγιστο πλάτος 100 χιλιόμετρα από το βορειότερο μέχρι το νοτιότερο της άκρο.

Βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου και απέχει 800 χιλιόμετρα προς ανατολής της ηπειρωτικής Ελλάδας. Από τη Ρόδο και την Κάρπαθο απέχει 380 χιλιόμετρα. Στα βόρεια της Κύπρου είναι η Τουρκία με ελάχιστη απόσταση από τις βόρειες ακτές της (75 χιλιόμετρα). Στ' ανατολικά είναι η Συρία (105 χιλιόμετρα) και στα νότια η Αίγυπτος (380 χιλιόμετρα).

Η Κύπρος έχει βόρειο γεωγραφικό πλάτος 34°33'-35°34' και ανατολικό γεωγραφικό μήκος 32°16'-34°37'.

Ο πληθυσμός της Κύπρου σήμερα υπολογίζεται στις 751.500 από τις οποίες 639.200 (85%) ανήκουν στην ελληνοκυπριακή κοινότητα, 88.200 (12%) στην τουρκοκυπριακή κοινότητα και 24.100 (3%) είναι ξένοι που κατοικούν στην Κύπρο.

4. ΚΛΙΜΑ

Η Κύπρος έχει μεσογειακό κλίμα με κύρια χαρακτηριστικά το ζεστό και ξηρό καλοκαίρι από τα μέσα Μαΐου έως τα μέσα Σεπτεμβρίου, το βροχερό αλλά ήπιο χειμώνα από τα μέσα Νοεμβρίου ως τα μέσα του Μαρτίου και τις δύο ενδιάμεσες μεταβατικές εποχές, το φθινόπωρο και την άνοιξη.

Το καλοκαίρι η Κύπρος επηρεάζεται από θερμές και ξηρές μάζες αέρα από την μέση Ανατολή, με αποτέλεσμα την ξηρασία. Το χειμώνα η διαταραχές της ατμόσφαιρας που ονομάζονται υφέσεις¹ από τον Ατλαντικό ωκεανό δίνουν βροχές. Η συνολική μέση βροχόπτωση στους μήνες Δεκέμβριο, Ιανουάριο και Φεβρουάριο αντιστοιχεί περίπου με το 60% της βροχόπτωσης του χρόνου ολόκληρου.

Η μέση βροχόπτωση πάνω σ' ολόκληρη την Κύπρο για το χρόνο σαν σύνολο είναι περίπου 460mm (χιλιοστά). Η υψηλότερη βροχόπτωση παρατηρείται στις ορεινές περιοχές με 1100mm (χιλιοστά) στην κορυφή του Ολύμπου. Στις υπήνεμες πλαγιές η βροχόπτωση ελαττώνεται σταθερά μέχρι 300 και 350mm (χιλιοστά) στις πεδιάδες.

Οι περισσότερες βροχές πέφτουν την περίοδο από το Νοέμβριο μέχρι το Μάρτιο. Την άνοιξη και το φθινόπωρο οι βροχές είναι κυρίως τοπικές. Η βροχόπτωση του καλοκαιριού είναι πολύ χαμηλή.

Υφέσεις: συστήματα ανέμων που στο κέντρο τους επικρατεί χαμηλή πίεση.

Πίνακας 1. Μέση μηνιαία βροχόπτωση της Κύπρου.

Μήνας	Κανονική βροχόπτωση (1961-1990) (mm)	Μέρες βροχής	Πραγματική βροχόπτωση (2000) (mm)	Πραγματική/Κανονική βροχόπτωση (%)	Ηλιοφάνεια σε ώρες ημερησίως
Ιανουάριος	102,4	11	88,5	86	5
Φεβρουάριος	81,6	9	70,2	86	6
Μάρτιος	61,9	6	42,5	69	7
Απρίλιος	29,9	3	70,1	234	10
Μάιος	19,6	3	10,0	51	10
Ιούνιος	6,6	1	0,3	5	12
Ιούλιος	2,6	1	Ίχνη	0	12
Αύγουστος	2,9	1	1,4	48	12
Σεπτέμβριος	4,5	1	10,2	227	11
Οκτώβριος	32,7	4	24,7	76	9
Νοέμβριος	53,3	5	113,5	213	6
Δεκέμβριος	105,6	9	112,0	106	5
Ολικό	503,0		543,4	108	

Χιόνια σπάνια πέφτουν στις πεδινές περιοχές και στην οροσειρά του Πενταδακτύλου. Πέφτουν όμως κάθε χειμώνα σε περιοχές της οροσειράς του Τροόδους με υψόμετρο πάνω από 1000 μέτρα. Η πρώτη χιονόπτωση παρουσιάζεται την τελευταία εβδομάδα του Νοεμβρίου και η τελευταία στα μέσα Απριλίου.

Τον Ιούλιο και τον Αύγουστο οι μέσες ημερήσιες θερμοκρασίες κυμαίνονται μεταξύ 29°C στην κεντρική πεδιάδα και 22°C στις ψηλότερες κορυφές του Τροόδους ενώ οι μέσες μέγιστες θερμοκρασίες στους μήνες αυτούς είναι 36°C και 27°C αντίστοιχα.

Το Ιανουάριο οι μέσες ημερήσιες θερμοκρασίες είναι 10°C στην κεντρική πεδιάδα και 3°C στις ψηλότερες κορυφές του Τροόδους με μέσες ελάχιστες θερμοκρασίες 5° C και 0°C αντίστοιχα.

Παγετός συμβαίνει συχνά το χειμώνα και την άνοιξη. Ηλιοφάνεια παρουσιάζεται τις περισσότερες μέρες του χρόνου στο νησί και το καλοκαίρι φτάνει μέχρι και τις 11,5 ώρες την ημέρα. 276 μέρες το χρόνο επικρατεί ηλιοφάνεια στο νησί, προκαλώντας ψηλές θερμοκρασίες ακόμα και το χειμώνα.

5. ΕΛΔΑΦΟΣ

Έδαφος είναι το χαλαρό επιφανειακό στρώμα του στερεού φλοιού της γης, το οποίο προέκυψε από την αποσάθρωση ορυκτών και πετρωμάτων (μητρικό υλικό) με συνδυασμένη δράση φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων.

Για όλες τις μελέτες αρχιτεκτονικής και αρχιτεκτονικής τοπίου είναι χρήσιμο η γνώση των βασικών συστατικών του εδάφους.

Το έδαφος της Κύπρου αποτελείται από ορυκτά και λατομικά υλικά.

Στα λατομικά υλικά περιλαμβάνονται:

- Άμμος και σκύρα.
- Καλλωπιστικές πέτρες.
- Άργιλος κεραμεία και τουβλοποιεία.
- Χαβάρα για επιστρώσεις.

Τα κυριότερα ορυκτά είναι:

- Πυρίτες (χαλκοπυρίτης, σιδηροπυρίτης).
- Χρωμίτες.
- Πεντονίτες.
- Φαιοχώματα.

6. ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Στην Λευκωσία παρατηρούνται οι μεγαλύτερες κλιματικές διαταραχές. Σε σύγκριση με τις άλλες πόλεις της Κύπρου.

Έχουμε τις υψηλότερες και χαμηλότερες θερμοκρασίες με max 46°C (Ιούλιο-Αύγουστο) και min τους 0°C (Ιανουάριο-Φεβρουάριο).

Η συνολική βροχόπτωση σ' όλο το χρόνο είναι 355mm. Οι βροχές κατανέμονται κατά 80% στους μήνες του χειμώνα και οι μεγαλύτερες τον Δεκέμβρη-Ιανουάριο (75mm) και 20% στους υπόλοιπους. Τον Ιούλιο και Αύγουστο δεν παρατηρούνται βροχές.

Επίσης στην Λευκωσία έχουμε την μεγαλύτερη ηλιοφάνεια με 11,5-12 ώρες την ημέρα τους μήνες Ιούνιο - Ιούλιο - Αύγουστο.

7. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

7.1. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Ο πολιτισμός της Αρχαίας Ελλάδας αποτέλεσε τη βάση ενός ολόκληρου κόσμου. Την επιρροή αυτή τη συναντάμε σε περιοχές που κατακτήθηκαν από τον Μέγα Αλέξανδρο, στη Μεγάλη Ελλάδα και τελικά στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία.

Ο σύγχρονος άνθρωπος αρχίζει για μας με την πρώτη εμφάνιση του Έλληνα στο προσκήνιο της ιστορίας. Ο πολιτισμός άρχισε βέβαια αιώνες πριν, αλλά μόνο στην εποχή του Περικλή βλέπουμε τόσο αυτό που λέμε διάνοηση όσο και αυτό που λέμε πολίτευμα. Η εποχή αυτή ήταν μια μεγάλη δημιουργική στιγμή. Όπως έγραψε και ο Λούις Μάμφορντ: “Το πνεύμα μένει ευαίσθητο μετέωρο, τα μάτια κοιτάζουν γύρω, διακρίνουν ερευνούν, παρατηρούν τον φυσικό κόσμο και μ’ ένα άλμα, περνούν από την αχαλίνωτη φαντασία στη σώφρονα, καθορισμένη γνώση.”

Η προέλευση της ελληνικής αρχιτεκτονικής είναι αβέβαιη, θα πρέπει όμως να είχε περισσότερες από μία πηγές. Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική ακολουθούσε δύο ρυθμούς: τον ιωνικό ρυθμό και τον δωρικό ρυθμό.

Τον ιωνικό κίονα, αυτή τη διακοσμητική αλλά κάπως παράλογη κατασκευή με τις περίεργες σπειροειδείς έλικες στο κιονόκρανο, το συναντάμε σε αρχαϊκή βέβαια μορφή σε πολλές χώρες. Από το θαλασσινό βασίλειο της Κρήτης, από τα όμορφα διακοσμημένα διαμερίσματα του παλατιού του Μίνωα στη Κνωσό, άντλησε η Ελλάδα το μεγάλο δώρο της ακρίβειας και της εκλέπτυνσης.

Στην Αθήνα, οι Αθηναίοι συνδυάζοντας στην Ακρόπολη τους δύο ρυθμούς, τον απλό ρωμαλέο Δωρικό και τον κομψό, διακοσμητικό Ιωνικό, πίστευαν πως εκφράζανε τους δύο πόλους της φύσης τους: της πολυτέλειας και της εγκράτειας.

7.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ “ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ”

Η έρευνα των διαφόρων προσεγγίσεων του φαινομένου της κοσμικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα θα πρέπει να πάρει τη μορφή μιας ιστορικής ανασκόπησης, μια και ο τρόπος αντιμετώπισης του πάντα συνδέονται με το ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο. Η έλλειψη αστικής αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα μετά την Απελευθέρωση συνέβαλε στην άμεση συσχέτιση της ελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής με τις αναζητήσεις για “μια σύγχρονη αρχιτεκτονική” στον 20^ο αιώνα.

Η πρώτη προσέγγιση της ελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, από έλληνες έγινε συναισθηματικά: η νοσταλγία για το χαμένο παράδεισο είχε σαν εικονογραφικά στοιχεία, την ελληνική φύση, τους ξωμάχους και άμεσα το χτισμένο περιβάλλον που τους περιείχε.

Το 1928 ο Α. Ζάχος δημοσίευσε τα “Ηπειρώτικα σημειώματα” και άρχισε να χτίζει τα πρώτα σπίτια με “παραδοσιακά” στοιχεία όπως για παράδειγμα την κατοικία της Α. Χατζημιχάλη στην Πλάκα.

Ο σημαντικότερος λαογράφος που ασχολήθηκε με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική ήταν ο Γεώργιος Μέγας.

Σύμφωνα με τον Γ. Μέγα στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική υπάρχει κάποιος “παραδομένος τύπος”, κατά περιοχές και οι “παρεκκλίσεις” από την “αρχική μορφή”. Αυτή η “ποικιλία μορφών” έχει μια αλληλουχία και αλληλεξάρτηση και δεικνύουν οργανική εξέλιξη φυσική δια κάθε ανθρώπινου έργου.

Οι παλιοί λαογράφοι ήταν της άποψης ότι η παραδοσιακή αρχιτεκτονική θα αποτελέσει τη βάση για την δημιουργία γνήσιας ελληνικής αρχιτεκτονικής.

7.3. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Από τις νέες τάσεις σχεδιασμού τοπίου, ορισμένες αναφέρονται στο δημιουργικό και πολιτισμικό τοπίο, ορισμένες στο τοπίο απόλαυσης και άλλες στο σχεδιασμό του κατά το πνεύμα του τόπου.

Το τοπίο, πολιτισμική εικόνα, αναγνώσιμη κοινωνικό-οικολογικά και αντιληπτικά, σύγχρονο έργο τέχνης, συνοψίζει την κριτική άποψη και το πνεύμα για τα παρουσιαζόμενα από τα σύγχρονα έργα.

Για τις καταβολές τους από το κλασικό και τη σχέση της με το σταθερό. Το ρομαντικό και τη σχέση της με το ασταθές. Το περιβαλλοντικό και θεματικό. Το συμβολικό και μυθικό. Το μυστικιστικό και αφηρημένο. Το σουρεαλισμό και ζωγραφικές εκφράσεις. Το οικολογικό. Το μοντέρνο και τη γεωμετρία ή φυσικότητα κ.λ.π.

Για τη μορφή και ιδεολογία στη σύγχρονη αρχιτεκτονική τοπίου ανάμεσα στις σύγχρονες τάσεις αρχιτεκτονικής τοπίου που δίνει την έμφαση στο ίδιο χώρο περιλαμβάνεται και η ακόλουθη:

Ο σχεδιασμός του τοπίου σε χώρο ποιότητας βιωμένο και απόλαυσης, μέσα από μια κοινωνικό-οικολογικής και αντιληπτικής κατεύθυνσης ανάγνωση – ανάδειξη του πνεύματος του τοπίου, με την ταυτόχρονη προβολή μιας νέας, δυναμικής και σύγχρονης εικόνας πάνω του.

Παράδειγμα σύγχρονης τάσεις αρχιτεκτονικής τοπίου αποτελεί το έργο, project, της Αγίας Βαρβάρας, Δράμα, Β. Ελλάδα.

8. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟΥ

Η Κύπρος διαδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλο στην Ιστορία τις Ανατολικής Μεσογείου. Η ιστορία της είναι από τις αρχαιότερες στον κόσμο. Τα αρχαιότερα λείψανα πολιτισμού χρονολογούνται πριν από 8000 χρόνια.

Το 330μ.Χ η Κύπρος γίνεται επαρχία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, η οποία άφησε στην Κύπρο μια πλούσια καλλιτεχνική και αρχιτεκτονική κληρονομιά και από τότε ακολουθεί απόλυτα τις τύχες του Ελληνορθόδοξου κόσμου.

Η σημερινή Κυπριακή αρχιτεκτονική επηρεάζεται από την αρχιτεκτονική των άλλων Ευρωπαϊκών χώρων, δηλαδή έχουμε μια μείξη αρχιτεκτονικών ρυθμών.

9. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΚΗΠΟΙ

“Θα ήμουν ευτυχής αν μπορούσα να πετύχω, αν, αμορφόντας τη φύση θα μπορούσα να κάνω να την αγαπήσουν. Από τους κήπους μας θα μας οδηγούσε αλλού. Και οι θεοί, εκατό φορές πιο ευτυχισμένοι απ’ ότι στον Όλυμπο, θα παρακαλούσαν τους ανθρώπους να τους δεχτούν κοντά τους.”

Αυτές ήταν οι τελευταίες γραμμές που έγραψε ο πρίγκιπας ΝΤΕ ΛΙΝ, στο βιβλίο του “Ματιές στη Μπελέιλ” που εκδόθηκε το 1781.

Πάντοτε οι άνθρωποι έφτιαχναν κήπους για να “μεταφέρονται αλλού.” Οι πρώτοι-πρώτοι κήποι στους μακρινούς χρόνους των πρωτόγονων κοινωνιών ήταν ίσως κατ’ εξοχήν ωφελμιστικοί δηλαδή φυτεύανε στους κήπους φυτά χρήσιμα για την ζωή τους όπως λαχανικά, αρωματικά και φαρμακευτικά.

Ως τις μέρες μας και μέσα από μία αδιάκοπη εξέλιξη, εμφανίστηκε στην τέχνη αυτή (κηποτεχνία), μια καταπληκτική ποικιλία δημιουργίας όπως όλες οι μεγάλες τέχνες, έτσι και ο κήπος αποτελεί έκφραση νοοτροπίας, πνευματικής καλλιέργειας και πολιτισμού.

Ο ρωμαϊκός κήπος έχει μια ανοικτή και ελεύθερη μορφή. Οι κήποι βρίσκονται πάνω σε πλαγιές ώστε να μπορεί να τους δει κανείς από τους τοίχους που τους περιβάλλουν. Το πιο θαυμάσιο στοιχείο είναι οι υπέροχοι συνδυασμοί σκαλοπατιών που συνδέουν τις αναβαθμίδες. Επίσης η χρήση του νερού γίνεται με πραγματική ευφυΐα.

Οι εξωτερικοί χώροι έμοιαζαν με υπαίθρια μουσεία, έχοντας αγάλματα και προτομές που τοποθετούσαν κατά μήκος των μονοπατιών ή σε περίοπτα σημεία των αναβαθμίδων (εικόνα 1).

Εικόνα 1: Ρωμαϊκού τύπου κήπος

Ο Γαλλικός κήπος είναι κλασικός. Οι κηποτεχνικές μορφές του κήπου ήταν κυρίως οι ψαλιδιζόμενες δεντροστοιχίες, τα περίτεχνα σε γεωμετρικά σχήματα παρτέρια, οι λίμνες με ακίνητες σαν καθρέφτες επιφάνειες νερού με τα μεγάλα κλιμακοστάσια και οι φυτικοί λαβύρινθοι (εικόνα 2).

Εικόνα 2: Γαλλικός κήπος

Ο κινέζικος κήπος είναι ο αποκλειστικός χώρος αυτοσυγκέντρωσης των ταοϊστών και των βουδιστών. Η κινέζικη κηποτεχνία χαρακτηρίζεται από τεχνητές μιμήσεις του φυσικού τοπίου που έφταναν ως το σημείο δημιουργίας τεχνητών λόφων και προσθήκης λιμνών ή μικρών ποταμών.

Ο Αγγλικός κήπος είναι γραφικός. Στην Αγγλία δημιουργήθηκε ο αγγλοκινέζικος κήπος στον οποίο κυριαρχούσε η προσπάθεια αναδημιουργίας των φυσικών κινέζικων τοπίων ενώ έλειπαν τελείως οι συμμετρικές δεντροστοιχίες και τα γεωμετρικά παρτέρια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το πάρκο Kew του Λονδίνου.

Ο ιαπωνικός κήπος είναι συμβολικός. Κατά τη δημιουργία των κήπων οι ιάπωνες πρώτα έδιναν μεγάλη προσοχή στα αρχιτεκτονικά στοιχεία και μετά διάλεγαν τα φυτά έτσι ώστε να ταιριάζουν στη γενικότερη προσπάθεια αντιγραφής της φύσης χωρίς να χάνουν την συμβολική τους έννοια (εικόνα 3).

Εικόνα 3: Ιαπωνικός κήπος

Πραγματικά όλες οι επιδράσεις που ήρθαν πολυάριθμες από την Αρχαιότητα κατέληξαν πάντοτε στο να δημιουργήσουν αυτοτελή δική τους μορφή.

Παρά τις διαφορές των τύπων, τις αντιθέσεις και τις επιδράσεις που δέχτηκε, έχει πάντα κάτι σταθερό: την προσέλευση του ανθρώπου σ' ένα χώρο προνομιούχο, φτιαγμένο από το χέρι του, που τον μαγεύει γιατί ικανοποιεί την ανάγκη του να μετατρέψει το πραγματικό σε ιδεατό. Μ' αυτή την έννοια όλοι οι κήποι ασκούν πάνω μας κάποια γοητεία.

Αν και οι πιο μεγαλοπρεπείς κήποι του κόσμου ήταν κήποι βασιλιάδων, πριγκίπων και πολύ πλουσίων, υπήρξαν πάντα και άλλοι, αν και σπάνιοι και ταπεινοί, που ανήκαν σε όλους.

Επίσης στην Αθήνα στην εποχή του Περικλή δημιουργήθηκαν οι πρώτοι δημόσιοι κήποι που αποτέλεσαν την αρχή των σημερινών πάρκων (Ακαδημία, Λύκειο, Κολωνός).

Έχουν ανακαλύψει στην Πομπηία, γύρω από τη δεξαμενή της μεγάλης παλαίστρας, ίχνη από μια διπλή σειρά πλατάνων, που πρέπει να ήταν εκατό χρόνων όταν θάφτηκαν. Είναι το πιο αρχαίο παράδειγμα, που γνωρίζεται, αρχιτεκτονικής τοπίου στην υπηρεσία ενός σημαντικού δημόσιου κτηρίου.

Πενήντα πέντε χρόνια πριν από τον Χριστό, η πόλη της Πομπηίας είχε βάλει να σχεδιάσουν γύρω από το θέατρο της τον πρώτο Δημόσιο κήπο της Ρώμης, ένα πραγματικό κήπο περιτριγυρισμένο από πλατάνια και δεντροειδής δάφνες που τις διέσχιζαν αλέες με μπορντούρες από πυξό.

Σήμερα σ' όλο τον κόσμο, οι δημόσιοι κήποι και τα πάρκα είναι αμέτρητα.

Με τη δημιουργία του Central Park της Νέας Υόρκης το 1863 από τον Frederick Law Olmsted εδραιώθηκε ο όρος Αρχιτεκτονικής Τοπίου.

10. ΠΑΡΚΟ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ

10.1. Τι είναι πάρκο.

Είναι δημόσιος χώρος ο οποίος προσφέρει στους κατοίκους των πόλεων εκτός από την αισθητική και υγιεινή βελτίωση του χώρου, δυνατότητες κινησιοθεραπείας, απομόνωσης και ηρεμίας.

10.2. Χαρακτηριστικά και σημασία του.

Τα πάρκα αποτελούν σημαντικά στοιχεία του σύγχρονου αστικού περιβάλλοντος και τοπίου. Το σωστό σχεδιασμένο πάρκο είναι μια σημαντική προσθήκη για ολόκληρη την πόλη, καθώς δίνουν διαφορετικά ερεθίσματα από εκείνα που χαρακτηρίζουν την πολυθόρυβη και αυτοκινητοκρατούμενη πόλη όπως το άγχος και ο θόρυβος.

Ένα πάρκο πρέπει να παρέχει στους χρήστες όχι μόνο τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση σε καθαρό αέρα και στη φύση για την αναψυχή τους, αλλά και να αποτελεί ένα χώρο όπου θα μπορούν να συναντηθούν και να απολαύσουν ο ένας την παρέα του άλλου.

Τα πάρκα θα πρέπει να αποτελούν τόπους οι οποίοι θα αναδεικνύουν την αισθητική αξία της κοινότητας και να προορίζονται για ανθρώπους ανεξαρτήτως εισοδήματος, φυλής και φύλου, διότι είναι ανοιχτά σε οποιονδήποτε επιθυμεί να τα χρησιμοποιήσει.

Κατά τον σχεδιασμό του πάρκου θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η χρήση τους από τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στα άτομα με ειδικές ανάγκες περιλαμβάνονται άτομα όλων των ηλικιών και είναι άτομα με κάποιο πρόβλημα αναπηρίας, πρόβλημα όρασης, ακοής, ορθοπεδικό, καρδιολογικό, αναπνευστικό, διανοητικό κ.α.

Για την εξυπηρέτηση τους επιβάλλεται να φτιάχνονται στα πάρκα ράμπες και χειρολησθήρες στα απαραίτητα σημεία (δίπλα σε σκάλες). Επίσης πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην κατασκευή των δρόμων οι οποίοι θα πρέπει να είναι ευρύχωροι χωρίς λακκούβες και άλλα εμπόδια.

Όμως μόνο τα παραπάνω δεν αρκούν για να ευχαριστηθεί ένα άτομο με πρόβλημα όρασης καθώς δεν μπορεί να αντιληφθεί την ομορφιά που τον περιτριγυρίζει. Για τον λόγο αυτό θα ήταν ωραίο η ύπαρξη στο πάρκο ήχου που μπορεί να προκαλέσει το νερό ή διάφορα είδη πουλιών, καθώς και φυτικά είδη των οποίων τα άνθη να έχουν έντονο και ευχάριστο άρωμα.

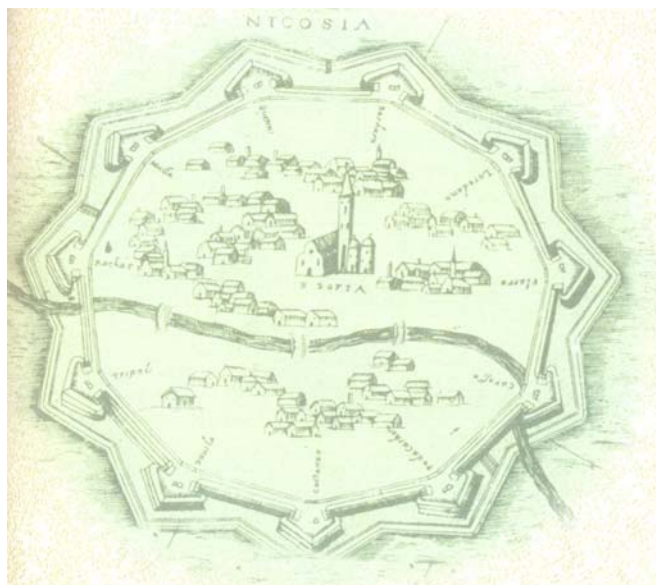
Επίσης έχουν κατασκευαστεί ειδικά παιχνίδια, όπως δείχνουν οι φωτογραφίες, για καλύτερη ψυχαγωγία τους.

11. ΤΑ ΠΑΡΚΑ ΣΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Η κεντρικότητα της γεωγραφικής θέσης της πόλης της Λευκωσίας και τα εύφορα εδάφη της Μεσαορίας και του Πεδιάδου υπήρξαν οι σημαντικότεροι παράγοντες της ανάπτυξης της πόλης. Η ανάπτυξη άρχισε εντός της περιορισμένης περιοχής που όριζαν τα ενετικά τείχη με διάμετρο 1,6 χιλιομέτρων και επεκτάθηκε εκτός των τειχών μετά το 19^ο αιώνα.

Η δομή και πολεοδομική οργάνωση της Λευκωσίας προκύπτει από τον συνδυασμό Ελληνικών, Τούρκικων, Φράγκικων και Ενετικών στοιχείων, που εκφράζουν την ιστορία και την διαχρονική εξέλιξη της πόλης.

Οι δημόσιοι χώροι πρασίνου ακολουθούν ένα οργανωμένο σύστημα διαφόρων κλιμάκων και τύπων που προσφέρουν ποικιλία ευκαιριών για ξεκούραση, ψυχαγωγία και αναψυχή και συμβάλλουν στην αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος.

11.1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Πριν κάνουμε την περιγραφή του κάθε πάρκου ξεχωριστά, θα αναφέρουμε μερικά γενικά χαρακτηριστικά τους.

Τα πάρκα που περιγράφουμε παρακάτω βρίσκονται όλα στην Λευκωσία. Η έκταση που περιλαμβάνουν είναι μικρή και κυμαίνεται περίπου από 5000 έως 17000 m.

Η κύρια λειτουργία τους είναι ως παιδότοπος αλλά μερικά χρησιμοποιούνται και ως χώρος αναψυχής καθώς περιλαμβάνουν καφετέριες, σιντριβάνια σε μικρές πλατείες κ.λ.π.

Για την φύτευση των χώρων έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως θάμνοι και δέντρα. Μόνο σε λίγα πάρκα συναντάμε ποώδη ανθόφυτα σε παρτέρια. Όλα τα πάρκα έχουν τα ίδια είδη φυτών (δέντρα, θάμνοι).

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο του πάρκου είναι ο τεχνητός φωτισμός, ο οποίος παίζει σημαντικό ρόλο στην διευκόλυνση ή όχι της κίνησης μέσα στο πάρκο τις ώρες που ο φυσικός φωτισμός είναι ελλιπής ή ανεπαρκής.

Όπως φαίνεται και στις φωτογραφίες σχεδόν σ' όλα τα πάρκα έχουμε καλό φωτισμό και σωστή τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων.

Τέλος για την περίφραξη των χώρων έχουν χρησιμοποιηθεί διάφορα υλικά όπως πέτρες, ξύλο, σίδηρο κ.λ.π. Στα περισσότερα παρατηρείται μικτός φράκτης όπως: πέτρες και κάγκελα από σίδηρο (π.χ. πάρκο Αγίου Δημητρίου), πέτρες και ξύλο (Προεδρικού).

Παρακάτω παρουσιάζονται μερικά πάρκα της Λευκωσίας με αλφαβητική σειρά.

11.2. Αγίου Δημητρίου.

Βρίσκεται στην περιοχή Καϊμακλί κοντά στον Αγ. Δημήτριο απ' όπου πήρε και την ονομασία του. Είναι μικρό σε έκταση. Λειτουργεί κυρίως ως παιδότοπος. Η φύτευση περιλαμβάνει κυρίως δέντρα και θάμνους χωρίς να έχουμε καλή επιλογή της θέσης φύτευσης. Γενικά δεν έχουμε μια καλή διαμόρφωση του χώρου, ο φωτισμός είναι ελλιπής και υπάρχουν λίγα παγκάκια.

11.3. Αγλαντζιάς.

Πήρε την ονομασία του από την περιοχή στην οποία βρίσκεται. Είναι μεγαλύτερο σε έκταση από το πάρκο του Αγ. Δημητρίου. Ο μεγαλύτερος χώρος καταλαμβάνεται από παιχνίδια. Επίσης στο πάρκο διατίθεται χώρος για ομαδικό παιχνίδι. Ο φωτισμός του χώρου είναι καλός. Υπάρχουν αρκετά καθίσματα και κάδοι απορριμμάτων. Ίσως μια καλύτερη διαμόρφωση του χώρου να συντελέσει στη δημιουργία πιο ευχάριστου κλίματος.

11.4. Ακρόπολης.

Το εντυπωσιακότερο σημείο του πάρκου είναι το γεφύρι το οποίο αρχίζει από την είσοδο του πάρκου και διασχίζοντας το πάρκο καταλήγει στην καφετέρια. Είναι το μεγαλύτερο σε έκταση απ' όλα τα πάρκα που περιγράφουμε, και έχει μια καλή διαμόρφωση του χώρου. Ο παιδότοπος περιφράζεται από φυτά δημιουργώντας αίσθημα ασφάλειας και προστασίας. Η κατασκευή της καφετέριας στο χώρο του πάρκου αυξάνει τον αριθμό των επισκεπτών.

Η φύτευση αποτελείται από δέντρα και θάμνους σε διάφορα σχήματα, ενώ λείπουν τα παρτέρια με ανθόφυτα. Ως μειονέκτημα του πάρκου είναι ότι σε κάποια σημεία του έχουμε πυκνή φύτευση που δημιουργεί κρυφά σημεία.

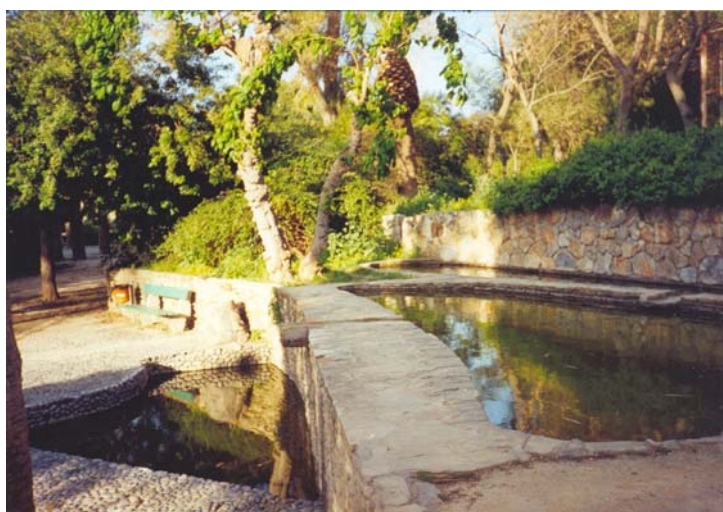

11.5. Δημοτικό Θέατρο.

Βρίσκεται πίσω από το Δημοτικό θέατρο. Είναι το πιο όμορφα διαμορφωμένο από τα πάρκα που περιγράφουμε. Στο χώρο του έχουν κατασκευαστεί μικρές λιμνούλες σε διάφορα σχήματα και επίπεδα τα οποία “επικοινωνούν” μεταξύ τους, σιντριβάνι, πατέρια . Βλέπουμε μια πλούσια φύτευση με πολλά είδη φυτών (δέντρα, θάμνους, κάκτοι, παχύφυτα, ποώδη ανθόφυτα).

Αυτό που σε εντυπωσιάζει, το οποίο δεν παρατηρείται στα ελληνικά πάρκα, είναι τα κλουβιά για την φιλοξενία διαφόρων πουλιών.

Παγκάκια και κάδοι απορριμμάτων βρίσκονται σε πολλά σημεία του πάρκου. Έχει πολύ καλό φωτισμό ενώ ο παιδότοπος περιλαμβάνει μικρό χώρο του πάρκου.

11.6. Ζεμπήλα.

Βρίσκεται στην περιοχή Κύκκου. Είναι ένα μικρό πάρκο, ίσως το μικρότερο της Λευκωσίας. Τα μόνα στοιχεία του πάρκου είναι: μερικά παιχνίδια, λίγα παγκάκια και λίγα φωτιστικά ενώ υπάρχει μεγάλος αριθμός φυτών σε μια πολύ πυκνή φύτευση.

11.7. Προεδρικού.

Πήρε την ονομασία του από το προεδρικό μέγαρο. Είναι ωραία διαμορφωμένο, μεγάλο σε έκταση και με μια εντυπωσιακή είσοδο. Στο πάρκο έχουν κατασκευαστεί μικρές πλατείες και σκαλοπάτια τα οποία συνδέουν τα επίπεδα του χώρου. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του πάρκου είναι ότι τα παιχνίδια βρίσκονται διασκορπισμένα σ' όλο σχεδόν το πάρκο. Η φύτευση αποτελείται από δέντρα και θάμνους.

11.8. Στροβόλου.

Το συναντάμε στο Δήμο Στροβόλου. Είναι ένα μικρό πάρκο. Όπως και στο προηγούμενο τα παιχνίδια είναι διασκορπισμένα σ' όλο το χώρο. Επίσης υπάρχει διαφορά επιπέδου στο χώρο.

Η φύτευση περιλαμβάνει δέντρα, θάμνους και ποώδη ανθόφυτα στα παρτέρια. (οι φωτογραφίες τραβήχτηκαν πριν την φύτευση ποωδών ανθόφυτων).

12. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ (SITE ANALYSIS)

12.1.Θέση του χώρου.

Το πάρκο Παμπούλας βρίσκεται στην Λευκωσία (Κύπρος) στην περιοχή Καϊμακλή.

12.2. Σύντομη περιγραφή του χώρου.

Το πάρκο έχει πρόσβαση από τρεις εισόδους. Η πρώτη είναι ανατολικά (κύρια είσοδος), η δεύτερη βορειοανατολικά και η τρίτη βόρεια (είσοδος για παιδιά με ειδικές ανάγκες). Το πάρκο είναι περιτριγυρισμένο από σπίτια. Στην βόρεια και ανατολική πλευρά ανάμεσα από τα σπίτια και το πάρκο υπάρχει δρόμος. Στην νότια πλευρά τα σπίτια συνορεύουν με το πάρκο ενώ στην δυτική πλευρά το πάρκο συνορεύει με ένα οικόπεδο.

12.3.Χρήστες και Χρήσεις.

Το πάρκο Παμπούλας το χρησιμοποιούν οι κάτοικοι που βρίσκονται κοντά του. Χρησιμοποιείται κυρίως από μικρά παιδιά γιατί είναι τέτοια η διαμόρφωση του αλλά μπορούν να πάνε άτομο όλων των ηλικιών.

12.4.Πλεονεκτήματα.

Τα θετικά στοιχεία που έχει το πάρκο είναι:

- Μέσα σε κατοικημένη περιοχή υπάρχει αυτός ο ελεύθερος χώρος όπου μπορούν να παίξουν και τα παιδιά, αλλά δεν έχει πλήρως αξιοποιηθεί.
- Θα μπορούσε να εξελιχθεί σε χώρο αναψυχής με τις κατάλληλες αλλαγές.
- Ένα μέρος με πράσινο ανάμεσα στα σπίτια που μπορεί να το επισκεφτεί κάποιος για λίγη ηρεμία.

12.5.Μειονεκτήματα.

Τα αρνητικά στοιχεία του πάρκου είναι πολλά. Μερικά από τα στοιχεία αυτά είναι:

- Ο φυτικός φράκτης δεν είναι σε όλη την περίμετρο του πάρκου αλλά σε ένα σημείο είναι μόνο με δίχτυ περίφραξης με αποτέλεσμα να είναι άσχημο οπτικά.
- Τα δρομάκια του πάρκου δεν είναι κατασκευασμένα από σκληρό υλικό αλλά από λεπτή άμμο συμπιεσμένη, με αποτέλεσμα το χειμώνα με τις βροχές να είναι δύσκολη η επίσκεψη στο πάρκο.
- Δεν υπάρχει καφετέρια για να μπορούν οι γονείς να πίνουν τον καφέ τους όταν τα παιδιά τους παίζουν.
- Δεν υπάρχει τουαλέτα για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.
- Δεν υπάρχουν αρκετά παιχνίδια για να παίζουν τα παιδιά.
- Δεν υπάρχει φωτισμός στο πάρκο με αποτέλεσμα αργά το απόγευμα να μην επισκέπτονται το πάρκο.

12.6. Κλιματολογικές συνθήκες.

12.6.1. Το κλίμα της Κύπρου.

Η Κύπρος έχει μεσογειακό κλίμα με κύρια χαρακτηριστικά το ζεστό και ξηρό καλοκαίρι από τα μέσα Μαΐου ως τα μέσα του Σεπτεμβρίου, το βροχερό αλλά ήπιο χειμώνα από τα μέσα του Νοέμβρη ως τα μέσα του Μάρτη και τις δύο ενδιάμεσες μεταβατικές εποχές, το φθινόπωρο και την άνοιξη.

12.6.2. Το κλίμα της Λευκωσίας.

Στην Λευκωσία παρατηρούνται οι μεγαλύτερες κλιματικές διαταραχές σε σύγκριση με τις άλλες πόλεις της Κύπρου. Έχουμε τις υψηλότερες και χαμηλότερες θερμοκρασίες με maximum 46°C (Ιούλιο) και minimum τους 0°C (Ιανουάριο-Φεβρουάριο).

Η συνολική βροχόπτωση σ' όλο το χρόνο είναι 355mm. Οι βροχές κατανέμονται κατά 80% στους μήνες του χειμώνα και οι μεγαλύτερη τον Δεκέμβριο-Ιανουάριο (75mm) και 20% στους υπόλοιπους. Τον Ιούλιο και Αύγουστο δεν παρατηρούνται βροχές.

Επίσης στην Λευκωσία έχουμε την μεγαλύτερη ηλιοφάνεια με 11,5-12 ώρες την ημέρα τους μήνες Ιούνιο-Ιούλιο-Αύγουστο.

12.7. Υπάρχουσα Φύτευση.

12.7.1. Περιγραφή της υπάρχουσας φύτευσης.

Η φύτευση του πάρκου δεν χαρακτηρίζεται από κάποιο συγκεκριμένο σχέδιο και τα περισσότερα φυτικά είδη που έχουν χρησιμοποιηθεί αντέχουν στις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής.

Υπάρχει φυτικός φράκτης ο οποίος ορίζει το χώρο του πάρκου. Τα φυτικά είδη που έχουν φυτευτεί έχουν τοποθετηθεί σε μεμονωμένες θέσεις, χωρίς κάποιο σχέδιο. Επίσης, σε πολλά σημεία έχει αναπτυχθεί αυτοφυής βλάστηση, η οποία αλλοιώνει σημαντικά τη γενική εικόνα του πάρκου.

Τα φυτικά είδη που καλύπτουν το πάρκο είναι τοποθετημένα σε τυχαίες θέσεις και δημιουργούν την εντύπωση ότι έχουν τοποθετηθεί εκεί μόνο και μόνο να καλύψουν τα κενά.

Υπάρχει αρκετός χώρος με χλοοτάπητα, ο οποίος σε αρκετά σημεία έχει αλλοιωθεί.

12.7.2. Φυτικά είδη που υπάρχουν στο πάρκο.

Στους ακόλουθους πίνακες αναφέρονται τα φυτικά είδη τα οποία κατεγράφησαν κατά τις επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στο χώρο. Οι πίνακες περιλαμβάνουν χωριστά τη δεινδρώδη και θαμνώδη βλάστηση που υπάρχει στο πάρκο, ενώ περιλαμβάνονται οι επιστημονικές και κοινές ονομασίες κάθε φυτικού είδους.

Πίνακας 2.

Δενδρώδης βλάστηση	
Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία
<i>Ceratonia siliqua</i>	Χαρουπιά
<i>Olea europea</i>	Ελιά
<i>Albizzia julibrissin</i>	Ακακία Κωνσταντινούπολης
<i>Ficus benjamina</i>	Φίκος
<i>Citrus limonium</i>	Λεμονιά
<i>Populus alpa</i>	Λεύκα
<i>Populus nigra</i>	Λεύκα μαύρη
<i>Melia azedarach</i>	Μελιά
<i>Salix caprea</i> ‘‘Pendula’’	Ιτιά
<i>Quercus ilex</i>	Δρυς
<i>Laurus nobilis</i>	Δάφνη
<i>Ficus carica</i>	Συκιά
<i>Pinus halepensis</i>	Πεύκο
<i>Phoenix canariensis</i>	Φοίνικας

Πίνακας 3.

Θαμνώδης βλάστηση	
Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία
<i>Nerium oleander</i>	Πικροδάφνη
<i>Hibiscus syriacus</i>	Ιβίσκος
<i>Myrthus communis</i>	Μυρτιά
<i>Pittosporum tobira</i>	Αγγελική
<i>Pothos aureus</i>	Πόθος

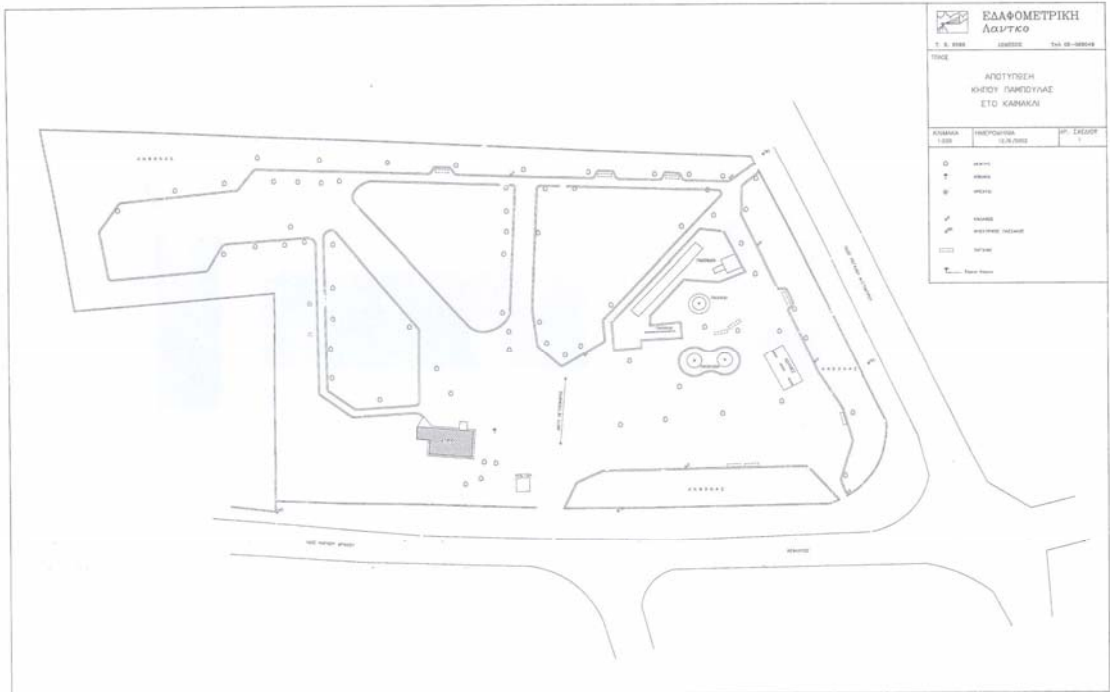
Αρκετά από τα παραπάνω είδη, έχουν παραμείνει απεριποίητα με αποτέλεσμα να έχουν καλύψει με τον όγκο τους αρκετά σημεία του χώρου.

Στο σχέδιο που ακολουθεί (site analysis), απεικονίζονται εν συντομία τα παραπάνω στοιχεία.

Στο συγκεκριμένο χώρο θα κάνω πλήρη ανάπλαση του χώρου για να τοποθετήσω τα φυτά σε καλύτερες θέσεις και για να βάλω περισσότερα παιχνίδια στο πάρκο. Τα φυτά που υπάρχουν στο πάρκο μπορούμε να τα βρούμε και στον περιβάλλοντα χώρο.

Ο περιβάλλοντας χώρος παρουσιάζεται με τις παρακάτω φωτογραφίες.

13. ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΚΟΥ

Το κάθε πάρκο έχει το δικό του ξεχωριστό χαρακτήρα έτσι και τα διακοσμητικά στοιχεία που περιλαμβάνει είναι ξεχωριστά. Μερικά στοιχεία είναι κοινά σ' όλα τα πάρκα. Αυτά είναι: φύτευση, φωτισμός, παιδότοπος, πλακόστρωτο, επίπλωση εξωτερικού χώρου, περιφράξεις, δοχεία απορριμμάτων.

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του πάρκου έχει η έκταση του. Σε μεγαλύτερα πάρκα συνήθως βρίσκουμε και άλλα στοιχεία διακόσμησης όπως: σιντριβάνια, βρύσες, αγάλματα, καφετέριες κ.λ.π.

Παρακάτω αναφέρουμε τα στοιχεία που επιλέξαμε για τη διακόσμηση του πάρκου Παμπούλας.

- Το πράσινο (φύτευση)
- Φωτισμός
- Παιδότοπος
- Δρόμοι και μονοπάτια
- Πλακοστρώσεις
- Νερό ως διακοσμητικό στοιχείο
- Περίφραξη
- Επίπλωση εξωτερικών χώρων

13.1. ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ (ΦΥΤΕΥΣΗ)

Το πράσινο του πάρκου αποτελεί το σημαντικότερο κομμάτι στη διαμόρφωση του γιατί μορφοποιεί τον συνολικό χαρακτήρα του. Η επιλογή της φυτικής ποικιλίας για τη δημιουργία του πάρκου ή γενικότερα ενός χώρου απαιτεί ειδικές γνώσεις.

Ως φυτική ποικιλία εννοούμε όλη τη βλάστηση που περιλαμβάνει ένα πάρκο δηλαδή τα δέντρα, τους θάμνους, τα αναρριχώμενα, τα ποώδη ανθόφυτα και τον χλοοτάπητα.

Για την επιτυχία της φύτευσης πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη τα παρακάτω:

1. σωστή επιλογή φυτικών ειδών.
2. σωστή επιλογή θέσης.
3. σωστή συντήρηση.

13.1.1. Επιλογή φυτικών ειδών.

Τα φυτά δεν προσαρμόζονται όλα σ' όλα τα μέρη. Μερικά αναπτύσσονται καλύτερα σε ορεινή περιοχή, άλλα σε πεδινή, άλλα σε παραθαλάσσια κ.λ.π. Για να πετύχουμε μια καλή και γρήγορη ανάπτυξη τους πρέπει να γνωρίσουμε:

- **το κλίμα και μικροκλίμα της περιοχής:** εδώ περιλαμβάνονται οι θερμοκρασίες (max, min), οι βροχοπτώσεις, οι παγωνιές και η ηλιοφάνεια.

Το μικροκλίμα της περιοχής διαφοροποιείται σε σχέση με το κλίμα της περιοχής. Αυτό συνήθως οφείλεται στην διαφορά του υψόμετρου, στην μορφολογία του εδάφους, στην προστασία από τους ανέμους, στην έκθεση της τοποθεσίας π.χ. δυτική, βορινή και στην όποια ύπαρξη χλωρίδας.

- **έδαφος και υπέδαφος:** Η γνώση του εδάφους και του υπεδάφους είναι απαραίτητη, γιατί πάνω σ' αυτά θα στηριχθεί το μέλλον του πάρκου και η ταχύτητα ανάπτυξης των φυτών.

Η μηχανική σύσταση του εδάφους, το pH, η ικανότητα ανταλλαγής κατιόντων (C.E.C) [Ca^{2+} , Mg^{2+} , K^+ , Na^+ στα κανονικά εδάφη και H^+ και Al^{3+} στα όξινα εδάφη],* η περιεκτικότητα σε οργανική ουσία, η περιεκτικότητα σε ανθρακικό ασβέστιο (CaCO_3), κάλιο (K), φώσφορο (P) και άζωτο (N), βοηθούν στην επιλογή των φυτών.

Η υπόγεια στάθμη του νερού και η ποιότητα του, πρέπει να είναι γνωστά και για την επιλογή των φυτών και για την εξασφάλιση αρδευτικού νερού για τις ανάγκες τους.

* στα νατριούχα εδάφη το Na^+ αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο του 15% της C.E.C.

13.1.2. Επιλογή θέσης.

Αφού επιλεγθούν τα φυτά γίνεται αξιολόγηση τους σαν αρχιτεκτονικά πλέον στοιχεία του σχεδίου, ως προς τη μορφή, το μέγεθος, την υφή και το χρώμα τους. Δημιουργώντας διαφορετικούς συνδυασμούς μεταξύ των φυτών μπορούμε να πετύχουμε τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Για να πάρουμε το καλύτερο αποτέλεσμα πρέπει να είμαστε προσεχτικοί. Πολλές φορές ένα δέντρο ή θάμνος με ιδιαίτερη διακοσμητική αξία είναι προτιμότερο να φυτευτεί σε ξεχωριστή θέση (μοναχικό).

Η παρουσία του χλοοτάπητα δίνει ενότητα του χώρου. Τελευταία μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι ανθισμένοι χλοοτάπητες. Το φύτεμα βολβών στο χλοοτάπητα μπορεί να γίνει ένας γρήγορος τρόπος καλλωπισμού του, που απαιτεί ελάχιστη συντήρηση όλο το χρόνο. Ένα γρασίδι στολισμένο εδώ και εκεί με άνθη είναι μια από τις ομορφιές της άνοιξης και γίνεται εύκολα και γρήγορα. Οι περισσότεροι βολβοί εγκλιματίζονται εύκολα και πληθαίνουν κάθε χρόνο.

Μερικοί βολβοί για χλοοτάπητα.

<i>Chionodoxa sichei</i>	Χιονοδόξα (ανοιξιάτικοι)
<i>Colchicum</i>	Κολχικό (φθινοπωρινοί)
<i>Crocus chrysanthus</i>	και υβρίδια (αρχές άνοιξης).

13.1.3. Συντήρηση.

Σαν συντήρηση των φυτών εννοούμε όλες τις καλλιεργητικές φροντίδες στα φυτά. Οι καλλιεργητικές φροντίδες αρχίζουν από τη στιγμή της φύτευσης τους. Ας αναφέρουμε περιληπτικά τα μέτρα για κάθε περίπτωση.

- **Δέντρα:** Μετά τη μεταφύτευση των δέντρων αλλά και θάμνων γίνεται η στηρίξει των φυτών. Η στήριξη μεγάλων δέντρων γίνεται συνήθως με δέσιμο σε 3 πασσάλους.

Μια από τις βασικές αρχές συντήρησης του κήπου-πάρκου είναι το κλάδεμα. Ο σκοπός του κλαδέματος είναι διαφορετικός στα καρποφόρα όπου με το κλάδεμα επιδιώκουμε τη μεγιστοποίηση της παραγωγής και βελτίωση της ποιότητας. Στα καλλωπιστικά φυτά σκοπός του κλαδέματος αποτελεί η σωστή αισθητική και λειτουργική παρουσία του φυτού στο χώρο.

Γενικά με το κλάδεμα των δέντρων επιδιώκουμε:

1. Να τους δώσουμε κατάλληλο σχήμα ή να τα υποβοηθήσουμε να αναπτύξουν το δικό τους σχήμα.
2. Τη δημιουργία ισορροπίας μεταξύ κόμης και ρίζας στα αναπτυγμένα δέντρα.
3. Τη βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης.

Άλλες εργασίες που γίνονται είναι:

- Μείωση του όγκου της κόμης.
- Βράχυνση των κλάδων που αλλοιώνουν το σχήμα.
- Αφαίρεση άρρωστων και αποξηραμένων κλάδων από έντομα ή ασθένειες.
- Αφαίρεση κλάδων σε πυκνά δέντρα για καλύτερο αερισμό και φωτισμό στο εσωτερικό τους.
- Αποκατάσταση κατεστραμμένης κορυφής.
- Αφαίρεση όλων των λαίμαργων βλαστών.

- **Θάμνοι:** Για το σωστό κλάδεμα των θάμνων πρέπει να έχει κανείς υπόψη του τις βασικές αρχές του κλαδέματος, τον τρόπο βλάστησης, ανθοφορίας και καρποφορίας των φυτών και να προσπαθεί να επιτύχει το καλύτερο αποτέλεσμα σε σχέση με το σκοπό που επιδιώκει: πλούσια ανθοφορία ή καρποφορία, ωραίο σχήμα, πλούσιο και διακοσμητικό φύλλωμα.

Κάτι σημαντικό, που πρέπει να γνωρίσουμε για το κλάδεμα των θάμνων είναι: ποία είδη ανθίζουν την άνοιξη πάνω στα κλαδιά του προηγούμενου έτους και ποία παράγουν τα άνθη τους πάνω στους βλαστούς που αναπτύσσονται την άνοιξη, δηλαδή πάνω στο νέο ξύλο.

Οι θάμνοι που ανθίζουν πάνω στο παλιό ξύλο, πρέπει να κλαδευτούν αμέσως μετά την πτώση όλων των λουλουδιών. Οι θάμνοι που ανθίζουν πάνω στο νέο ξύλο ανθοφορούν το καλοκαίρι. Κατά γενικό κανόνα, τα φυτά αυτά κλαδεύονται χαμηλά όπως της πρώτης κατηγορίας και το κλάδεμα γίνεται πάντα πριν εκπτυχθούν οι νέοι βλαστοί (δηλαδή το χειμώνα).

- **Αναρριχώμενα:** Σκοπός κλαδέματος των αναρριχώμενων είναι η διαμόρφωση της κόμης, η διατήρηση της σε καλή κατάσταση, η ανθοφορία και η ανανέωση της.

Το κλάδεμα για την συντήρηση τους αποσκοπεί στο να απομακρύνει την ανεπιθύμητη βλάστηση (αδύνατους, άρρωστους) να ελέγξει τις διαστάσεις τους και να προωθεί την ανθοφορία τους.

- **Ποώδη ανθόφυτα:** Η συντήρηση των ποωδών φυτών περιλαμβάνει ποτίσματα, σκαλίσματα και βοτανίσματα. Το φθινόπωρο γίνεται η απομάκρυνση των ξένων φύλλων και των άρρωστων φυτών. Στο τέλος του χειμώνα γίνεται ένα επιφανειακό σκάψιμο και συμπλήρωση κηποχώματος.

Τα ετήσια ανθόφυτα θέλουν περισσότερα ποτίσματα από τα διετή γιατί η ανθοφορία τους, αλλά και ολόκληρη η ζωή τους, εξελίσσεται κατά τη διάρκεια του θερμού και ξηρού καλοκαιριού ενώ, τα διετή αναπτύσσονται και εξελίσσονται το φθινόπωρο και το χειμώνα, και μόνο την άνοιξη ως την αρχή του καλοκαιριού, που ανθίζουν, θέλουν μερικά ποτίσματα.

Στις περιοχές που ο χειμώνας είναι κρύος και υγρός μερικά ποώδη πολυετή δεν μπορούν να διαχειμάζουν, παρά μόνο αν το έδαφος αποστραγγίζεται πολύ και δεν παγώνει, καλό είναι να γίνει η μεταφύτευση τους σε χώρο κατάλληλα προστατευμένο.

Η προστασία του υπέργειου τμήματος πραγματοποιείται με την περιτύλιξη κάθε φυτού με ψάθες ή καλαμωτές που στερεώνονται σε τέσσερις πασσάλους που βυθίζονται λοξά στο έδαφος. Για την προστασία από τις βροχές καλύπτουμε το υπέργειο τμήμα του φυτού μ' ένα πλαστικό κάλυμμα, που αφαιρείται όταν ο καιρός βελτιωθεί.

Για τα ετήσια ή διετή ανθόφυτα είναι απαραίτητα να λιπαίνονται τα παρτέρια κάθε φορά που πρόκειται να φυτευτούν με ετήσια ή διετή ενώ στα παρτέρια πολυετών ποωδών και τους βραχόκηπους, τα λιπαντικά στοιχεία διασκορπίζονται μεταξύ των φυτών και ενσωματώνονται στο χώμα με σκάλισμα.

- **Χλοοτάπητας:** Οι καλλιεργητικές φροντίδες του χλοοτάπητα λαμβάνουν τις εξής εργασίες: κούρεμα, πότισμα, λίπανση, καταπολέμηση ζιζανίων, ανανέωση του (αν είναι απαραίτητη), φυτοπροστασία, αραίωμα και αερισμός.

Κουρεύουμε για πρώτη φορά όταν το γκαζόν φτάσει τα 5-10 εκατοστά. Κουρεύουμε κατόπιν μια φορά την εβδομάδα την άνοιξη και το καλοκαίρι και μια φορά το μήνα το φθινόπωρο. Από το Νοέμβριο και έπειτα το γκαζόν δεν κουρεύεται πια.

Τα ποτίσματα γίνονται με τεχνητή “βροχή” και συχνά, ιδίως όταν ο καιρός είναι θερμός. Τα ποτίσματα έχουν την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα κατά το τέλος της ημέρας και την έναρξη της νύχτας.

Μόλις το γκαζόν αποκτήσει ηλικία μερικών μηνών, η προσθήκη αζωτούχου λιπάσματος είναι ωφέλιμη. Στη συνέχεια, θα είναι χρήσιμο να επαναλαμβάνεται η αζωτούχα λίπανση μια ή δυο φορές το μήνα, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.

Η καταπολέμηση των ζιζανίων γίνεται με τη χρήση εκλεκτικού ζιζανιοκτόνου. Για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, ποτίζονται πρώτα τα άγρια χόρτα με μια αζωτούχα διάλυση (νιτρικό νάτριο 15gr σε 10L νερό για 1m²) που ελαττώνει τη σκληρότητα των ιστών των φύλλων και διευκολύνει τη διείσδυση του ζιζανιοκτόνου. Αυτό το πότισμα γίνεται οκτώ μέρες πριν τον ψεκασμό με το ζιζανιοκτόνο.

13.2. ΦΩΤΙΣΜΟΣ

13.2.1. Γενικά στοιχεία.

Τι είναι φως: το φως είναι μια ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, ίδιας φύσης με τα ραδιοφωνικά κύματα του Radar. Από το σύνολο των γνωστών σήμερα ακτινοβολιών ονομάζουμε ορατό φως μόνο την περιοχή εκείνη που ερεθίζει το ανθρώπινο μάτι και περιλαμβάνει τις ακτινοβολίες που περιέχονται μεταξύ 4000 και 7000 Å (Anstrong).

Η πρώτη ηλεκτρική φωτεινή πηγή κατασκευάστηκε από τον Thomas Edison το 1880.

13.2.2. Σημασία του τεχνητού φωτισμού.

Ο καλλιτεχνικός φωτισμός ενός κήπου ή πάρκου αλλάζει τελείως την εικόνα του κατά τη νύχτα, τα μεταμορφώνει, τους δίνει νέα άγνωστη μορφή.

Εκτός από αισθητικούς σκοπούς, ο φωτισμός έχει και λειτουργική αποστολή. Έτσι ο φωτισμός της εισόδου ενός κήπου, του χώρου γύρου από την κατοικία και το γκαράζ έχει κυρίως πρακτική λειτουργική αποστολή. Παρόμοια αποστολή έχει και ο φωτισμός των δρόμων και των καθιστικών ενός δημοσίου κήπου ή πάρκου που είναι ανοικτά για το κοινό κατά τη νύχτα.

Ο καλλιτεχνικός φωτισμός του κήπου ή πάρκου έχει σαν σκοπό όχι μόνο αισθητικό ρόλο στην διαμόρφωση του κήπου ή πάρκου αλλά και λειτουργικό ρόλο καθώς συντελεί στην ασφάλεια και προστασία του πάρκου διότι δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας στον επισκέπτη. Ο φωτισμός ενός πάρκου με τη μεγάλη μάζα πρασίνου που περικλείει είναι πολύ δαπανηρός, ακόμα περισσότερο, αφού για να ολοκληρωθεί η νυκτερινή του ανάδειξη, φωτίζονται και άλλα κηποτεχνικά στοιχεία όπως οι βραχόκηποι, οι πέργκολες, οι λίμνες, οι πίδακες κ.λ.π.

13.2.3. Χαρακτηριστικά του φωτισμού.

Ο πρώτος βασικός κανόνας του σωστού φωτισμού είναι: Τα θερμά χρώματα (1) πρέπει να φωτίζονται πάντα με θερμές πηγές (2), τα ψυχρά χρώματα (3) πρέπει να φωτίζονται πάντα με ψυχρές πηγές (4), ενώ ενδιάμεσα χρώματα (5) αποδίδονται καλύτερα με ενδιάμεσες πηγές.

1. Θερμά χρώματα είναι το κόκκινο, πορτοκαλί και το κίτρινο.
2. Θερμές πηγές είναι οι πηγές που περιέχουν μεγάλο ποσοστό κόκκινης ακτινοβολίας.
3. Ψυχρά χρώματα είναι το πράσινο, το μπλε και βιολέ.
4. Ψυχρές πηγές είναι οι πηγές που περιέχουν μεγάλο ποσοστό μπλε ακτινοβολίας.
5. Τα ενδιάμεσα χρώματα προκύπτουν από την ανάμειξη ενός κύριου και ενός δευτερεύοντος χρώματος. Τέτοια χρώματα είναι τα: κοκκινοπορτοκαλί, πορτοκαλοκίτρινο, κιτρινοπράσινο, πρασινομπλέ, μπλε-βιολέ και κόκκινο-βιολέ.

Το λευκό φως είναι το καλύτερο για την ανάδειξη των φυσικών χρωμάτων. Τα χρωματιστά φώτα μπορεί να ομορφαίνουν τους πίδακες, μια λίμνη ή έναν καταρράκτη, αλλά μπορεί να καταστρέψουν τη βραδινή ομορφιά των παρτεριών, των θάμνων ή των δέντρων. Το κίτρινο χρώμα μπορεί να μη μαζεύει τα έντομα, αλλοιώνει όμως τις αποχρώσεις των φυσικών χρωμάτων.

Ο φωτισμός πρέπει να έχει δυνατότητες αναδιατάξεως, ανάλογα με τις διαφορές που παρουσιάζουν τα φυτά κατά τις διάφορες εποχές (φυλλοβόλα, παρουσία ή απουσία λουλουδιών, αλλοίωση της μορφής δέντρου ή θάμνου μετά το κλάδεμα). Αυτό σημαίνει ότι όλα τα φωτιστικά σώματα ή τουλάχιστον τα περισσότερα να είναι κινητά (Αυτό είναι δύσκολο να γίνει σε πάρκο και επικίνδυνο για κλοπές. Μπορούν μέσω το δικτύων να απομονώνονται κάποια που δεν χρειάζονται).

13.2.4. Φωτιστικά σώματα.

Τα φωτιστικά σώματα ως ξένα σώματα πρέπει να τοποθετούνται σε τέτοιες θέσεις (ανάμεσα σε φυλλώματα, πίσω από κορμούς ή θάμνους ή πίσω από ένα βράχο κ.λ.π.) ώστε να κρύβονται από την κατευθείαν θέα, με εξαίρεση αυτά που φωτίζουν παρτέρια ανθέων.

Στα παρτέρια, ο φωτισμός δεν μπορεί να γίνεται από χαμηλά. Πρέπει να πέφτει από κάποιο ύψος επάνω στα ανθόφυτα. Κατά συνέπεια δεν μπορεί να είναι κρυφός, αλλά εμφανής. Έτσι τα φωτιστικά που χρησιμοποιούνται έχουν ύψος 0,70-1,20m και φωτιστική ισχύ 60-100W. Είναι κινητά λόγω του εποχιακού χαρακτήρα της ανθοφορίας και τις ανάγκης εκτελέσεων κηπουρικών εργασιών. Επίσης πρέπει να έχουν μικρό όγκο και χρώματα διακριτικά, προσαρμοσμένα στο περιβάλλον.

Στα δέντρα και τους θάμνους ο φωτισμός γίνεται από μία ή δύο διευθύνσεις και από κάτω προς τα πάνω, με μόνιμους ή κινητούς προβολείς φωτιστικής ισχύος 200-300W ή και μεγαλύτερης.

Σε κύριους δρόμους και καθιστικά χρησιμοποιούνται μεγάλα φανάρια, απλά ή πολλαπλά, στηριγμένα επάνω σε ψηλούς, συνήθως διακοσμητικούς φανοστάτες, είναι σταθερά και τοποθετούνται κατά μήκος του δρόμου ανά 15-25m.

Σε δρομίσκους και μικρές σκάλες κήπου χρησιμοποιούνται χαμηλές (0,50-0.80m) λάμπες εδάφους, κινητές ή μόνιμες που εγκαθίστανται κατά διαστήματα και επισημαίνουν με διακριτικό φως (30-60W), τη διαδρομή τους.

Για τον φωτισμό μιας διακοσμητικής λίμνης χρησιμοποιούνται στεγανοί προσανατολιζόμενοι προβολής φωτιστικής ισχύος 40W που τοποθετούνται στον πυθμένα της λίμνης ανά 1m² επιφάνεια νερού.

Η επιλογή τους γίνεται με βάση τα χαρακτηριστικά τους, τη χρήση τους και τέλος το είδος, τη μορφή και της διαστάσεις του αντικειμένου ή των αντικειμένων που θα φωτίζουν.

13.2.5. Χαρακτηριστικά των φωτιστικών.

Τα χαρακτηριστικά των φωτιστικών είναι: η μορφή τους, ο τρόπος στερεώματος στο έδαφος (μόνιμα ή κινητά), την φωτιστική ισχύ, την εκπεμπόμενη φωτεινή δέσμη (στενή ή πλατιά, σταθερή ή στερεωμένη, προσανατολιζόμενη) και το ύψος τους. Επίσης τα φωτιστικά εξωτερικών χώρων τα χαρακτηρίζει η ανθεκτικότητά τους στις καιρικές συνθήκες.

13.2.6. Ταξινόμηση των φωτιστικών σωμάτων.

Η πιο απλή ταξινόμηση των φωτιστικών σωμάτων εξωτερικού χώρου είναι:

0,5-1m * φωτιστικά σώματα χαμηλού φωτισμού.

3-5m * φωτιστικά σώματα μέσου φωτισμού.

5-8m * φωτιστικά σώματα υψηλού φωτισμού.

10-15m * φωτιστικά σώματα σημειακού φωτισμού (προβολείς).

Ο χαμηλός φωτισμός ουσιαστικά αναδεικνύει ιδιαίτερους χώρους που ο σχεδιαστής θέλει να τονίσει όπως παρτέρια με λουλούδια, τοίχους, κορμούς δέντρων κ.λ.π. Επίσης συντελεί στη δημιουργία σκοτεινών και φωτεινών σημείων σε μια πορεία.

Ο μέσος φωτισμός χρησιμοποιείται κυρίως σε δρόμους κήπων και ο ρόλος του είναι κυρίως λειτουργικός διότι δείχνει την καθορισμένη πορεία του συγκεκριμένου σχεδίου.

Ο υψηλός φωτισμός προσφέρει ασφάλεια (πάρκα, δρόμους κ.λ.π) κατά την κίνηση στο πάρκο.

Ο σημειακός φωτισμός αποτελεί:

A) διακοσμητικό και αισθητικό φωτισμό και συντελεί στην ανάδειξη προκαθορισμένων σημείων του χώρου (τοιχοί, δέντρα, συστάσεις θάμνων, αγάλματα κ.λ.π).

B) λειτουργικό φωτισμό, όταν φωτίζει χώρους άθλησης (γήπεδα τένις, μπάσκετ κ.λ.π).

Με βάση το χρώμα των λαμπτήρων και την εμπειρία, έχει συνταχθεί ο παρακάτω πίνακας.

Πίνακας 4. Επιλογή λαμπτήρων βάση ύψους και απόστασης τοποθέτησης τους.

Είδος Λαμπτήρα	Ύψος Ιστών h	Απόσταση μεταξύ ιστών d	Είδος Λαμπτήρα	Ύψος Ιστών h	Απόσταση μεταξύ ιστών d
70 SAP	<3m	d=3-3,5×h	50-80 MBF	0,5-3 m	d=3×h (max)
100 SAP	5-7m		80-125 MBF	5-6 m	
150 SAP	7-9m		125-250 MBF	8-10 m	
250 SAP	9-12m		250-400 MBF	10-12 m	
400-1000 SAP	>15m		400-1000 MBF	>15 m	

Για ύψη μικρότερα από 2m (κήποι, φωτισμοί μονοπατιών, θάμνων) χρησιμοποιούνται λαμπτήρες νέας τεχνολογίας και εξοικονόμησης ενέργειας, φθορισμού με μικρή κατανάλωση (π.χ. 200W) και με μεγάλη απόδοση (100W).

Ποσότητες φωτισμού: οι ποσότητες φωτισμού που απαιτούνται για φωτισμό υπαίθριων χώρων χωρίς να αποτελούν “στάνταρ” σε μια ικανοποιητική πάντως προσέγγιση, ενδεικτικά είναι όπως παρακάτω.

Πίνακας 5. Ποσότητες φωτισμού που απαιτούνται για τον φωτισμό υπαίθριων χώρων.

ΕΙΔΟΣ	ΦΩΤΙΣΜΟΣ LUX	
	min	med
Μονοπάτια και δρομάκια	2	6
Parking	5	10
Πίστες για ποδήλατα	3	5
Περάσματα πεζών	10	25
Άλση, δενδροφυτεμένες περιοχές	10	15
Ζώνες παιχνιδιού	15	60
Μνημεία	60	80

Τα παραπάνω μεγέθη είναι σχετικά και έχουν άμεση σχέση με την απόδοση του λαμπτήρα και του φωτιστικού, το ύψος αυτού καθώς και τη μεταξύ τους απόσταση.

Συνήθως για μονοπάτια χρησιμοποιούνται χαμηλά φωτιστικά (0.5-1m) σε απόσταση 8-10m περίπου.

Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις, τίθεται θέμα αναλογικότητας και τρόπου τοποθέτησης. Ο φωτισμός των υπαίθριων χώρων θα πρέπει να εξετασθεί και ως προς την επικινδυνότητα που παρουσιάζει η κάθε περιοχή, οπότε οι απαιτήσεις σε φωτισμό είναι αυξημένες.

- Titik-titik penting pada gambar rencana
- Titik-titik penting pada gambar rencana

DESAIN ATAS BANGUNAN
NAMA DESAIN BANGUNAN
NOLO JENJANG BANGUNAN
NOLO STUKURAN BANGUNAN - BANGUNAN BANGUNAN
JENJANG BANGUNAN
NAMA BANGUNAN BANGUNAN BANGUNAN
TANGGAL

14. ΠΑΙΔΟΤΟΠΟΣ

14.1. Γενικά χαρακτηριστικά.

Όσο παλιός είναι ο κόσμος άλλα τόσο είναι και το παιχνίδι. Η μυθολογία μας λέει ότι ο Δίας συχνά έπαιζε με τον ακόλουθο του τον Γανυμήδη μετά το συμπόσιο μονά-ζυγά και από τα ομηρικά χρόνια, δηλαδή 1200 π.Χ., το παιχνίδι είναι απαραίτητο γιατί ψυχαγωγεί και ξεκουράζει τον άνθρωπο. Για αυτό πίστευαν ότι και οι νεκροί ακόμη στον κάτω κόσμο αγωνιζόντουσαν και έπαιζαν, και στους τάφους τους έβαζαν παιχνίδια.

Μερικά από τα παιχνίδια που έπαιζαν οι αρχαίοι είναι: μπάλα, κρυφτό, κλέφτες και χωροφύλακες, νύχτα και μέρα, τυφλόμυγα και στεφάνι, καβάλες, κούνια, βαρελάκια, στεφάνι και χαρταετούς κ.α.. Τα κορίτσια έπαιζαν με κούκλες. Μερικά από τα παιχνίδια αυτά είναι γνωστά και σήμερα.

Στη σημερινή εποχή για την ψυχαγωγία των παιδιών έχουν διαμορφωθεί ειδικοί χώροι (παιδότοποι) οι οποίοι προσφέρουν στα παιδιά εκτός από παιχνίδι χαρά και προστασία.

Προϋπόθεση για τον ορθολογικό σχεδιασμό ενός παιδότοπου είναι ο αρχικός σχεδιασμός των παιχνιδιών και στη συνέχεια η τοποθέτηση τους στο χώρο, διότι έτσι εξασφαλίζεται η τέλεια λειτουργικότητα του χώρου.

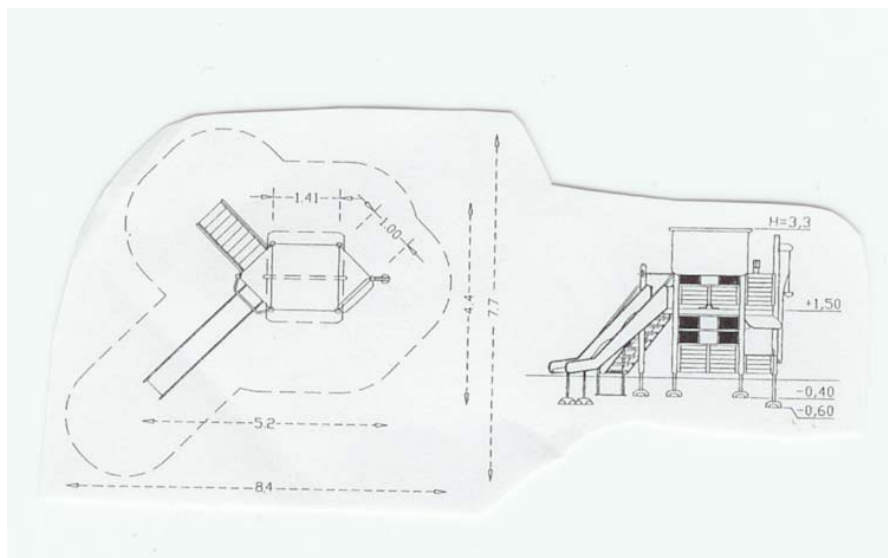
Η επιλογή των παιχνιδιών και των παιδότοπων πρέπει να εξασφαλίζει λειτουργικά και αισθητικά ένα ενιαίο σύνολο, ώστε να εντάσσει και να εναρμονίζει τον παιδότοπο με τον περιβάλλοντα χώρο του.

Το καλύτερο υλικό για την κάλυψη της επιφάνειας του παιδότοπου είναι η άμμος καθώς δεν δίνει σκληρή επιφάνεια όπως το μπετόν ή το ξύλο και μπορεί να σταματήσει μια πτώση ή να προλάβει ένα ατύχημα.

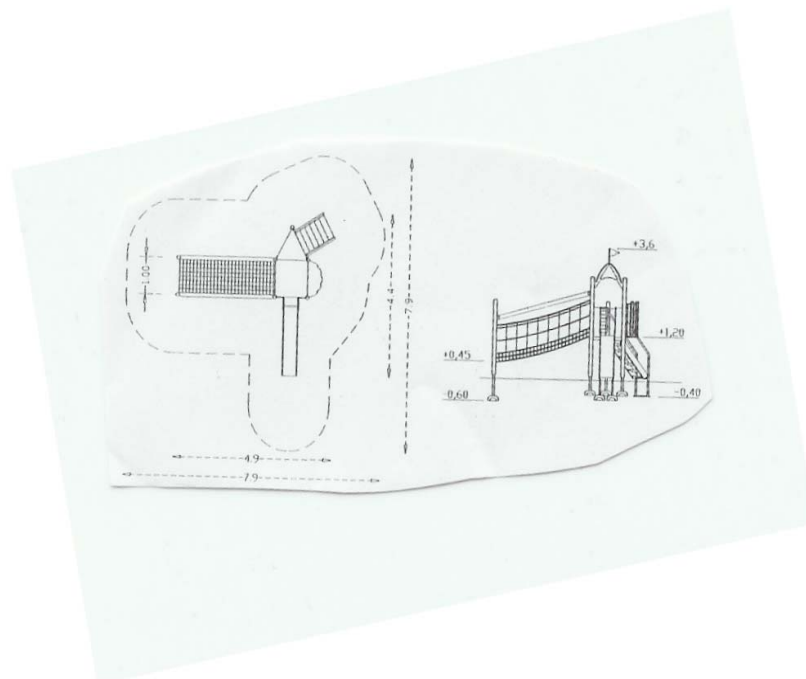
Η πλειοψηφία των παιχνιδιών κατασκευάζεται από ξύλο, το οποίο είναι ένα ζεστό υλικό και δένει καλύτερα με το περιβάλλοντα χώρο.

Εκτός από παιδότοπους στα πάρκα υπάρχουν μικρά γήπεδα ποδοσφαίρου, βόλει, μπάσκετ, τένις και πινγκ πονγκ. Η επιφάνεια τους καλύπτεται εκτός από άμμο και με γκαζόν.

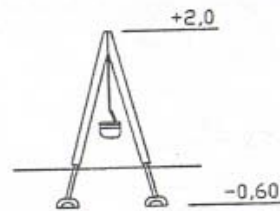
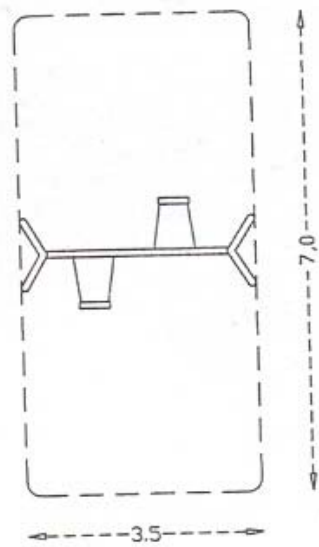
Παράρτημα 1: Παιδική χαρά για παιδιά με ειδικές ανάγκες.

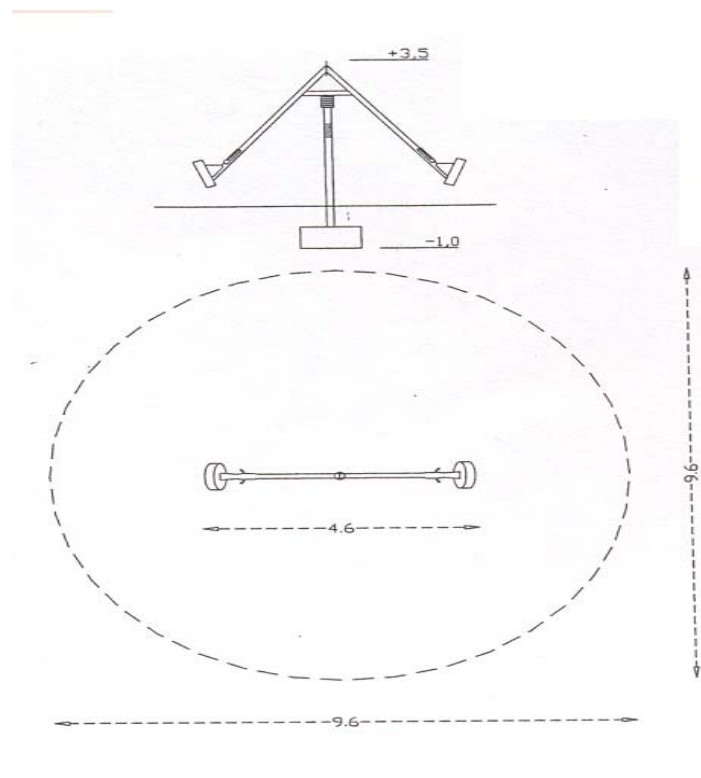
Παράρτημα 1.

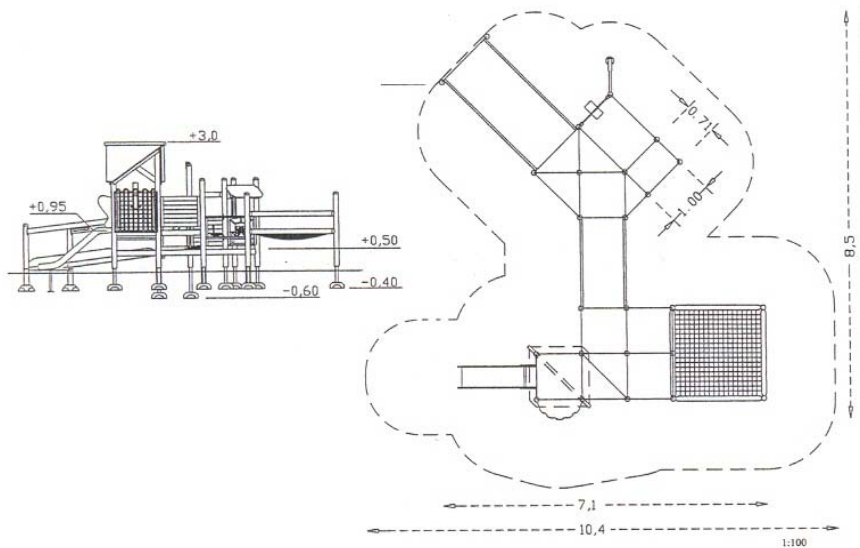
Παράρτημα 1.

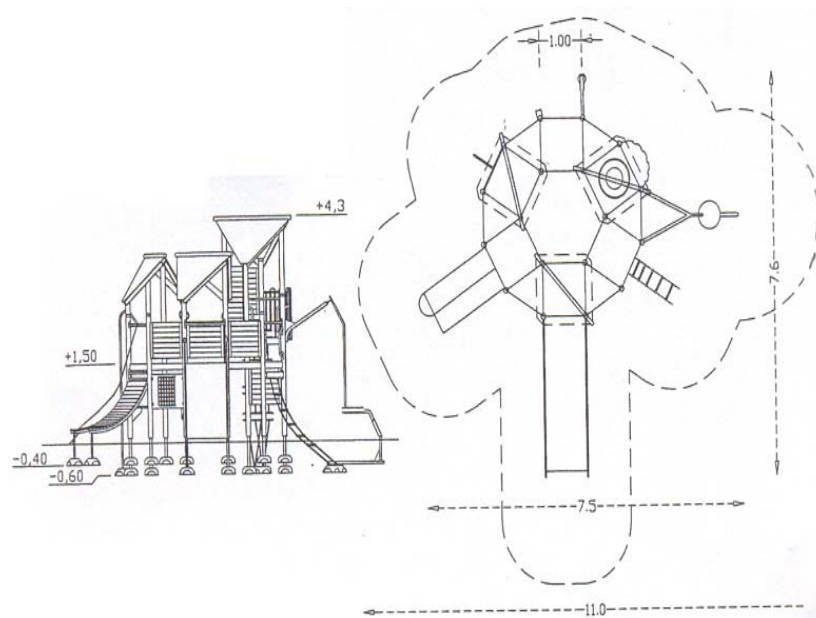
Παράρτημα 1.

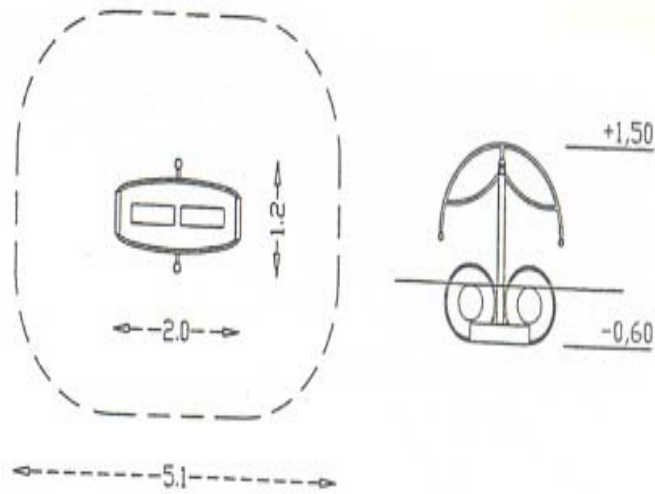
Παράρτημα 2: Παιδική χαρά για παιδιά από 6 – 12 χρονών.

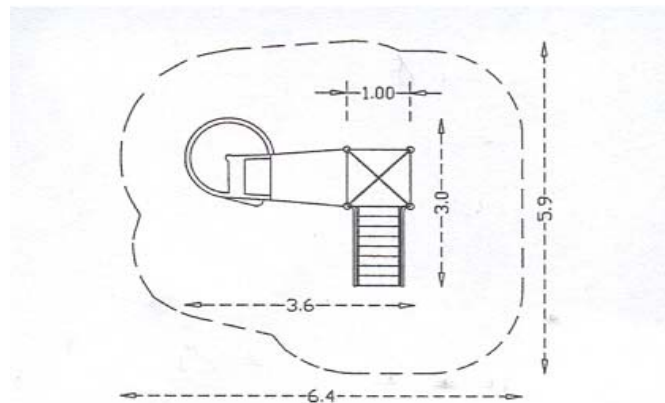
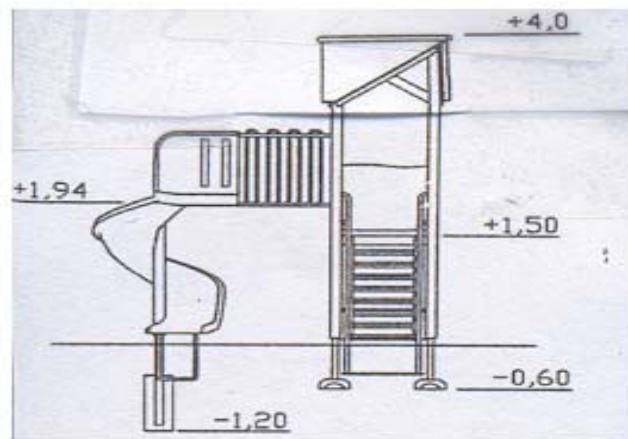
Παράρτημα 2.

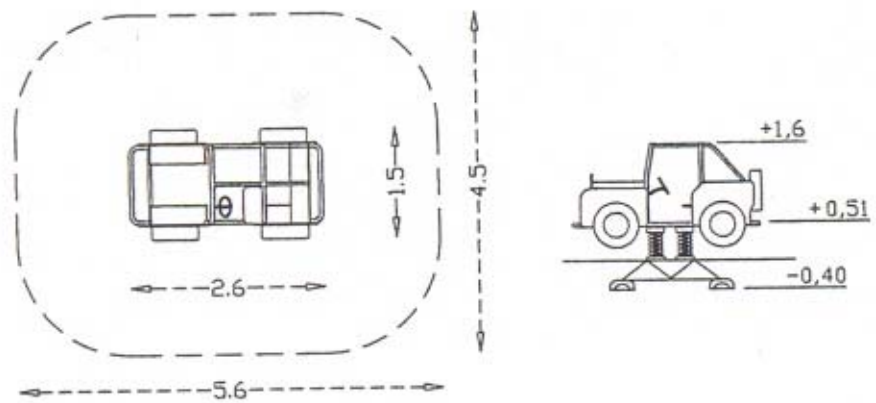
Παράρτημα 2.

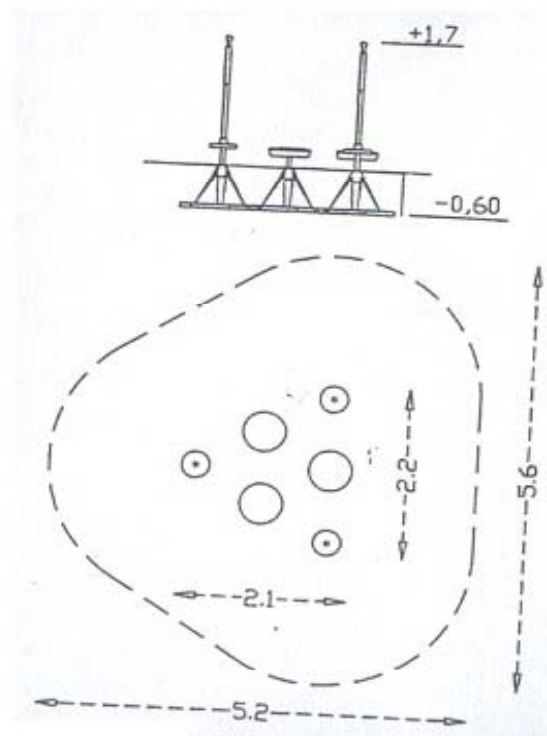
Παράρτημα 2.

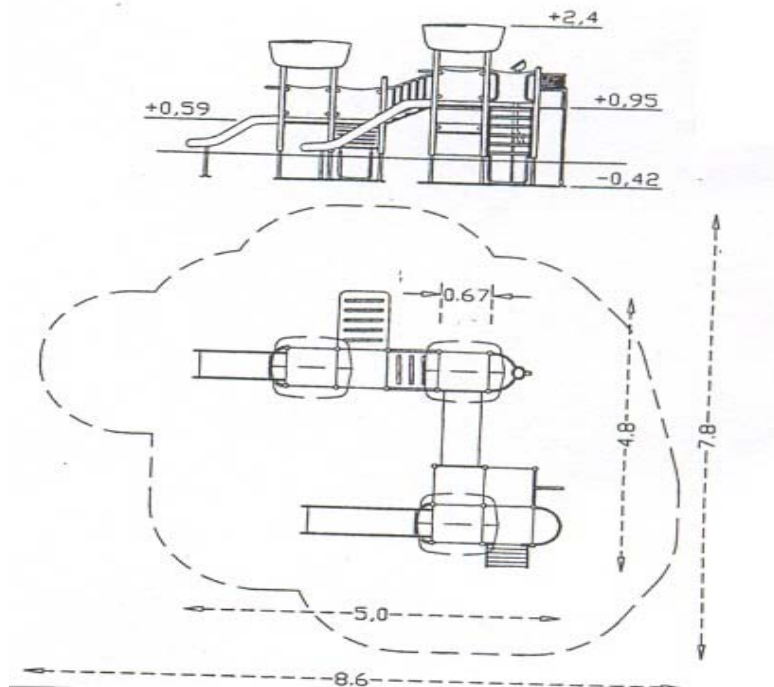
Παράρτημα 2.

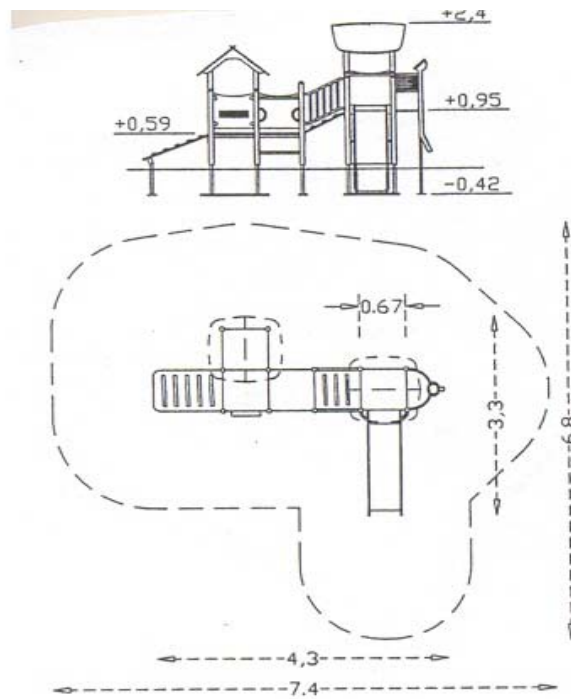
Παράρτημα 2.

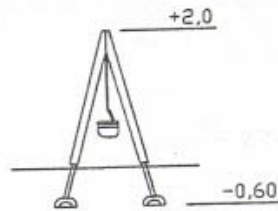
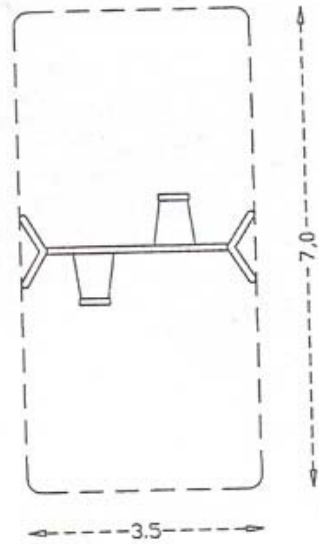
Παράρτημα 2.

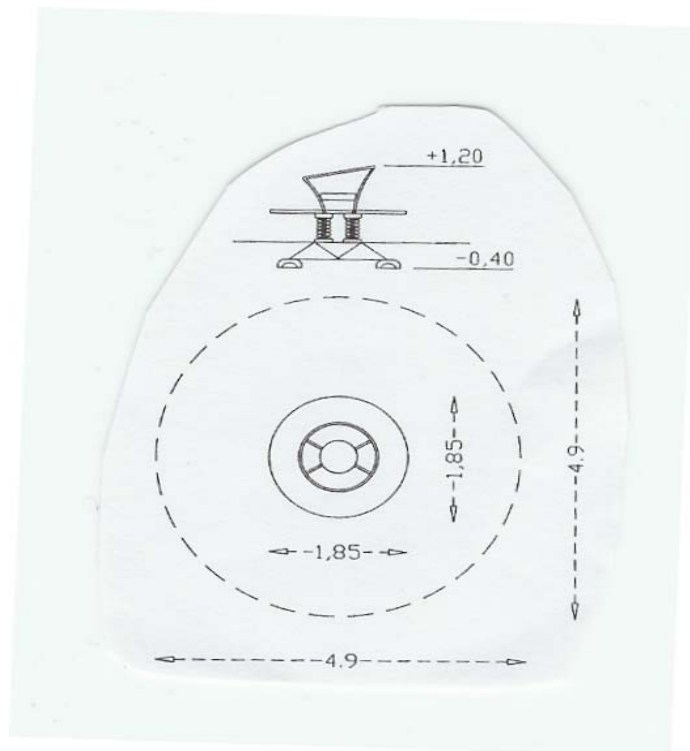
Παράρτημα 2.

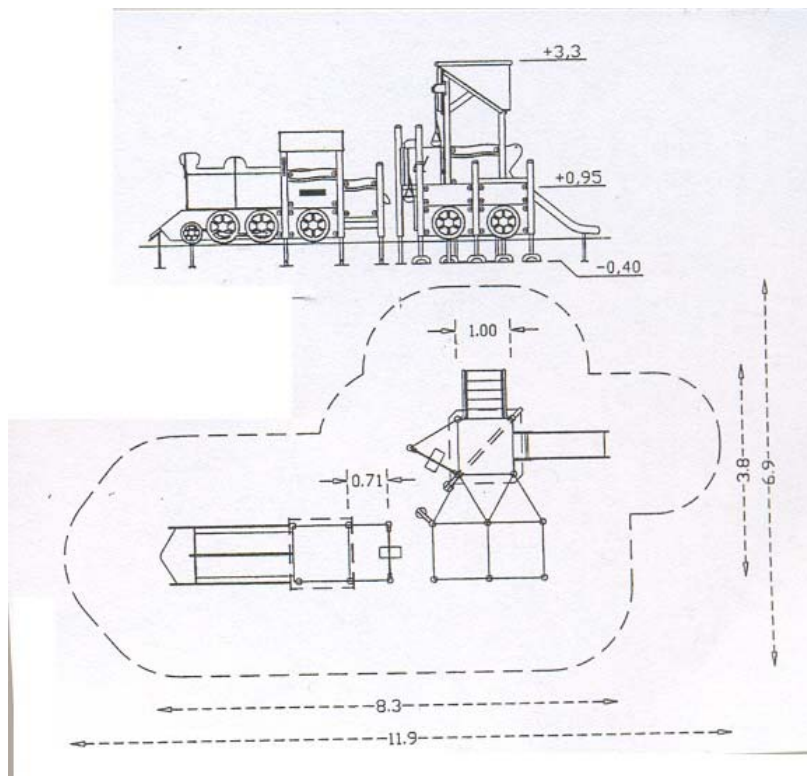
Παράρτημα 2.

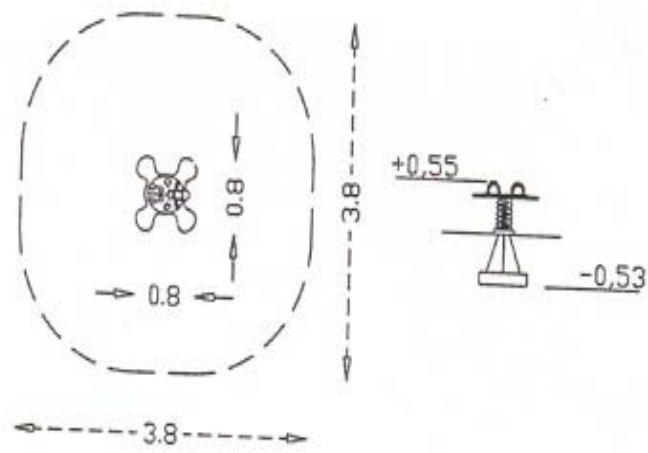
Παράρτημα 2.

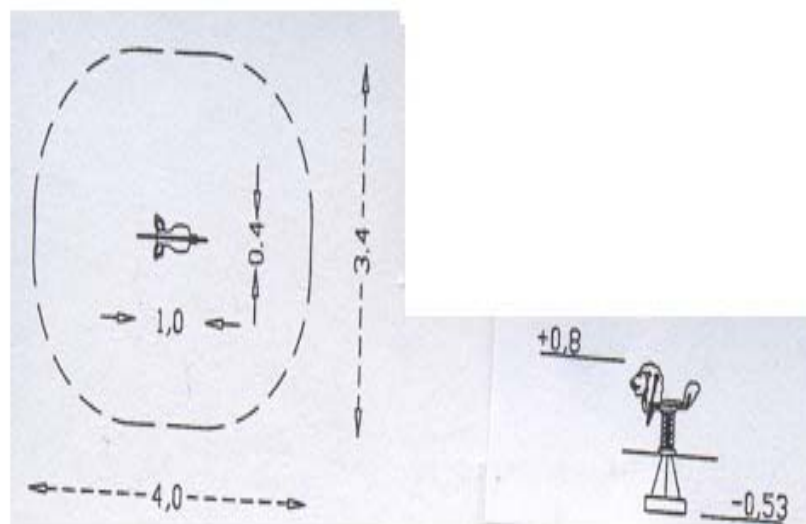
Παράρτημα 3: Παιδική χαρά για παιδιά από 3 – 9 χρονών.

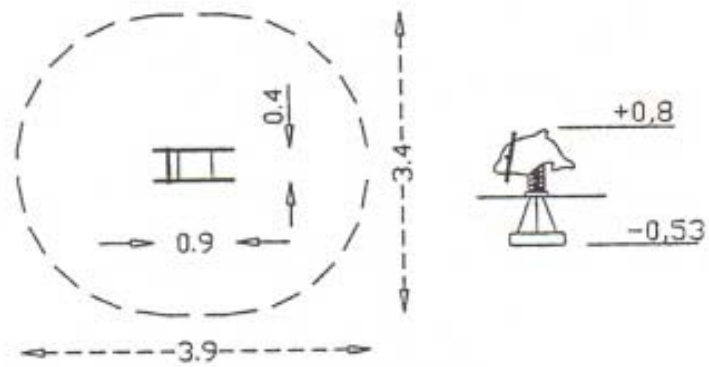
Παράρτημα 3.

Παράρτημα 3.

Παράρτημα 3.

15. ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ

15.1. Γενικά στοιχεία.

Για την εξυπηρέτηση του βασικού σκοπού δημιουργίας των πάρκων, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εξασφάλιση της δυνατότητας εύκολης προσπελάσεως και κυκλοφορίας περιπατητών από το ένα σημείο στο άλλο, από το ένα αξιοθέατο στο άλλο και ακόμη από τη μια εγκατάσταση στην άλλη. Τις ανάγκες εξυπηρετεί το δίκτυο μονοπατιών και δρόμων, που είναι εντελώς απαραίτητο για κάθε πάρκο (ή κήπο) ακόμη και το πιο μικρό.

Το δίκτυο των δρόμων δεν πρέπει να είναι υπερβολικά εκτεταμένο, όχι μόνο για να μη δημιουργεί στο πάρκο ή κήπο πλήθος νησίδων πρασίνου που χαλαρώνουν και αποδιοργανώνουν τελείως την εσωτερική του ενότητα, αλλά και για να μην καλύπτουν μεγάλη επιφάνεια από τη συνολική έκταση του. Το δίκτυο αυτό πρέπει να περιορίζεται στις πιο απαραίτητες διαδρομές με το μικρότερο δυνατό πλάτος δρομίσκων που να εξασφαλίζουν όμως το πέρασμα ή τη διασταύρωση σε συνθήκες αποδεκτές.

Το δίκτυο των δρόμων και μονοπατιών αποτελεί μέρος της συνθέσεως του διαμορφωμένου πρασίνου, για αυτό και πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην χάραξη και κατασκευή του. Ανάλογα λοιπόν με τη μορφή και χαρακτήρα του πάρκου και ακόμα, ανάλογα με την αποστολή του κάθε δρόμου, η διαδρομή του μπορεί να είναι ευθεία, κυκλική ή ελικοειδής. Οποσδήποτε κάθε δρόμος πρέπει να έχει κάποιο λόγω υπάρξεως, π.χ. να κατευθύνει σε μια κατασκευή του πάρκου, να συνδέει δυο δρόμους ή κηποτεχνικές συνθέσεις, να βοηθούν στην παρατήρηση των διακοσμητικών στοιχείων του πάρκου.

Για τις σύγχρονες κηποτεχνικές συνθήκες ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι παρακάτω τύποι δρόμων:

15.2. Μονοπάτια.

Είναι στενοί δρόμοι πλάτους 0,80-1m με διαδρομή συχνά ελικοειδή ανάμεσα από τις διάφορες μορφές πρασίνου, κατάλληλος για μοναχικούς περιπάτους.

Η επιφάνεια των μονοπατιών διαμορφώνεται από χώμα πιεσμένο, που σταθεροποιείται με ένα στρώμα 3Α (μίγμα λεπτού γαρμπιλίου και άμμου λατομείου), πάχους 2cm στα πλάγια και 3cm στο κέντρο.

Οι παρυφές των μονοπατιών συχνά σταθεροποιούνται με χαμηλά κράσπεδα, διαμορφωμένα από μικρές (6-7cm × 12-14cm) ακατέργαστες πέτρες.

Στους σύγχρονους ιδιωτικούς κυρίως κήπους, τα μονοπάτια έχουν τη μορφή μικρών περασμάτων, σχηματισμένων από μονή σειρά πλακών, συνήθως τύπου Πηλίου. Η διάταξη αυτή είναι γνωστή διεθνώς με το γαλλικό όρο “Pas japonais”, (ιαπωνικά βήματα).

15.3. Δρόμοι μέτριου πλάτους.

Είναι κατάλληλοι για πολυσύχναστους κήπους ή για να συνδέουν δύο θέσεις με αρκετή κίνηση πεζών σε οποιονδήποτε κήπο ή πάρκο. Έχουν πλάτος 1,25-2m, για να διευκολύνουν τη διασταύρωση περιπατητών ή τον άνετο περίπατο δύο ατόμων.

Στα πάρκα αποτελούν δευτερεύοντες δρόμους που συμπληρώνουν το δίκτυο των κυρίων δρόμων και συντομεύουν ή επεκτείνουν των περίπατο.

Η επιφάνειά τους κατασκευάζεται από ένα στρώμα αμμοχάλικο (μίγμα σκύρων και άμμου λατομείου), πάχους 6cm στα πλάγια, 7cm στο κέντρο. Χρησιμοποιείται και ένα δεύτερο στρώμα από 3A (πάχους 2cm στα πλάγια, 3cm στο κέντρο) συμπιεσμένο έτσι ώστε να διαμορφωθεί καμπυλωτή επιφάνεια για να διώχνει τα νερά της βροχής. Τα υλικά διαστρώσεως συγκρατούνται από δυο χαμηλά κράσπεδα (όπως προαναφέρθηκε).

15.4. Κύριοι δρόμοι.

Συναντιόνται κυρίως σε πάρκα και σπανίως σε κήπους (μόνο όταν οι διαστάσεις του κήπου είναι μεγάλες). Έχουν πλάτος 2,5-3,5m. Επιτρέπουν την ελεύθερη κίνηση 5-6 ατόμων αλλά και μικρών οχημάτων (ποδήλατα, καροτσάκια). Η κατασκευή τους γίνεται όπως αναφέρθηκε στην περίπτωση Β. Στους κήπους και τα πάρκα οι δρόμοι ακολουθούν το φυσικό ανάγλυφο του εδάφους.

Για άνετο περπάτημα αλλά και για την αποφυγή διαβρώσεως της επιφάνειας από τις δυνατές βροχές, η κλίση δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 10%. Σε περίπτωση που η κλίση είναι μεγαλύτερη, πρέπει να διαρρυθμιστεί η επιφάνεια του με μεγάλα σκαλοπάτια ώστε τελικά να επιτευχθεί κλίση μικρότερη του 6%.

Πρέπει να αποφεύγονται στα πάρκα η χρήση της ασφάλτου και του τσιμέντου, γιατί μεταφέρουν την εικόνα αστικού περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα την αλλοίωση του κηποτεχνικού χαρακτήρα τους και της αποστολής τους.

16. ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ

16.1. Γενικά στοιχεία πλακοστρώσεων.

Η συνήθεια της επενδύσεως κατά αισθητικό τρόπο ορισμένων τμημάτων των κήπων και των πάρκων άρχισε να διαδίδεται μετά το 1960 και αναπτύχθηκε πολύ τις δύο τελευταίες δεκαετίες με τη χρήση φυσικών υλικών ελληνικής προέλευσης, των ζωντανών σχιστολιθικών πλακών, που προέρχονται κυρίως από την Κάρυστο και το Πήλιο.

Οι χώροι που συνήθως πλακοστρώνονται σε κήπους και πάρκα είναι τα καθιστικά, τα δάπεδα κάτω από πέργκολες ή γύρο από διακοσμητικές λίμνες και κρήνες, ορισμένοι δρόμοι και μονοπάτια μέσα στους χλοοτάπητες.

Από πρακτική και λειτουργική άποψη τα πλακόστρωτα:

- Διευκολύνουν την προσπέλαση κατά το χειμώνα, όταν οι βροχές, η δροσιά και γενικά η υγρασία δυσκολεύουν πολλές φορές την κυκλοφορία στο ύπαιθρο.
- Δεν απαιτείται παρά ελάχιστη συντήρηση.
- Διατηρούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα.

16.2. Υλικά επιστρώσεων.

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία υλικών επιστρώσεων όπως, διάφοροι τύποι μαρμάρων, χρωματισμένο τσιμέντο (σε πλάκες ή όχι), σχιστόλιθοι (πλάκες Καρύστου ή Πηλίου), κυβόλιθοι, ασβεστολιθικές πλάκες (Τήνου, Ανωγείων, Αχετριά), τούβλα από πηλό ή τσιμέντο, κεραμικά πλακάκια (καπιτσάνα), ξύλα-κορμούς δέντρων, χαλίκια-βότσαλα. Επίσης η επίστρωση μπορεί να γίνει με συνδυασμό δύο ή περισσότερων τύπων.

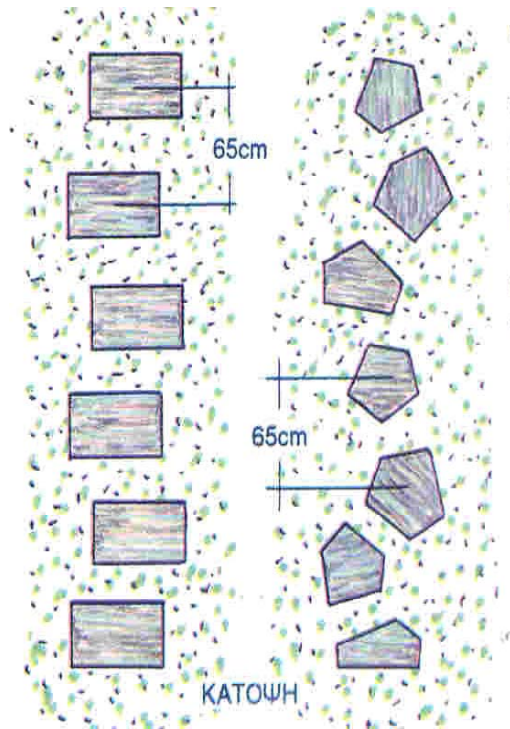
Η επιλογή του υλικού επιστρώσεως, το σχέδιο του πλακόστρωτου και ο τρόπος που θα κατασκευασθεί πρέπει να βρίσκονται σε αρμονία με το χαρακτήρα του κήπου ή του πάρκου και ιδιαίτερα με την ιδιομορφία της θέσεως που θα εγκατασταθεί το υλικό αυτό π.χ. σε κήπο γραφικού ρυθμού έχουν θέση πλακόστρωτα από υλικά όπως οι ακανόνιστες σχιστολιθικές πλάκες, ενώ σ' ένα κήπο σύγχρονου γεωμετρικού ρυθμού ταιριάζουν καλύτερα ορθογωνισμένες πλάκες τοποθετημένες κατά κάποια γεωμετρική διάταξη.

Πρέπει να αποφεύγονται οι πλάκες που γλιστρούν. Είναι ιδιαίτερα επικίνδυνες στις βροχερές ημέρες. Πρέπει να αποφεύγονται επίσης οι πολύ ανοιχτόχρωμες, όπως π.χ από λευκό μάρμαρο ή λευκά πλακάκια ή οι τσιμεντένιες με επικάλυψη λευκού τσιμέντου, γιατί αντανακλούν έντονα το ηλιακό φως, ιδίως το καλοκαίρι και αυτό ενοχλεί τα μάτια

16.3. Τύποι πλακόστρωτων.

Έχουν διαμορφωθεί με τα χρόνια διάφοροι τύποι πλακόστρωτων. Το πιο απλό δημοφιλές και πιο διαδεδομένο είναι το γνωστό με τον όρο “ιαπωνικά βήματα”, ελικοειδές πέρασμα μέσα σε χλοοτάπητες ή ανάμεσα από θάμνους που θυμίζει φυσικό μονοπάτι.

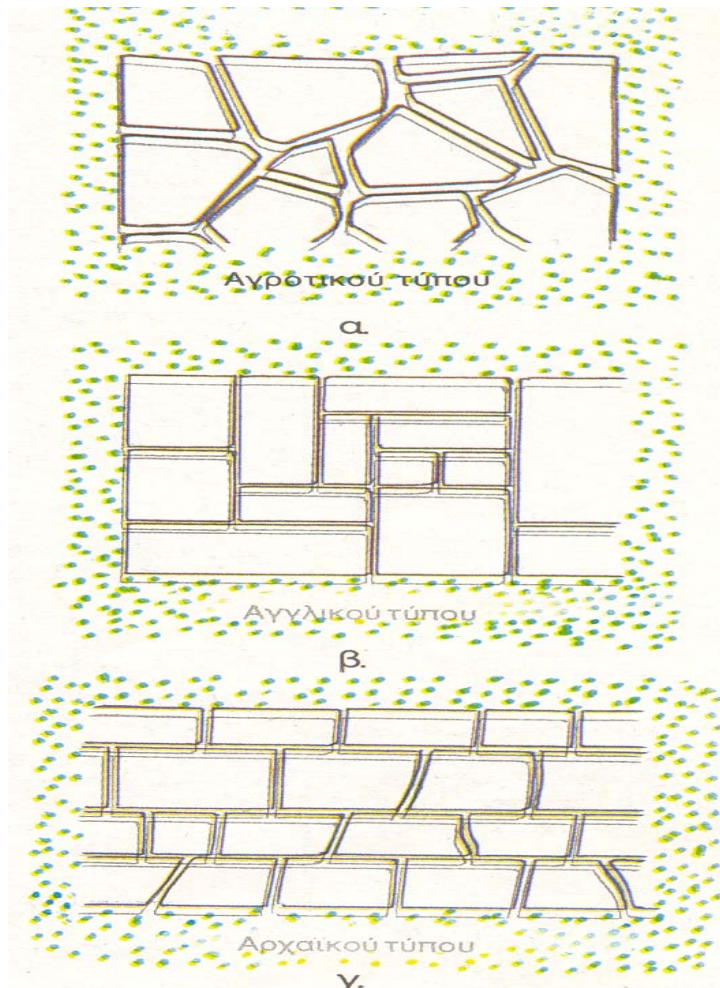
Σχηματίζεται από μια σειρά ακανόνιστες ή ορθογωνισμένες πλάκες που απέχουν μεταξύ τους όσο είναι το μήκος των βημάτων ενός περιπατητή (60-65 cm από κέντρο σε κέντρο κάθε πλάκας), για να διευκολύνεται έτσι ο βηματισμός (Σχ.1).

Σχήμα 1.

Άλλοι τύποι πλακόστρωτων είναι:

1. **Αγροτικός τύπος:** Οι ακανόνιστες πλάκες διαμορφώνουν πλακόστρωτα, στα οποία δίνουν έντονο χαρακτήρα, όταν είναι μεγάλες και χωρίς επιμήκεις οξείες γωνίες (Σχ. 2.α).
2. **Αγγλικός τύπος:** Πλακόστρωτο με ορθογωνισμένες πλάκες κανονικού μεγέθους σε συνδυασμό με άλλες παρόμοιου σχήματος, αλλά πολύ μικρότερες (Σχ. 2.β).
3. **Αρχαϊκός τύπος:** Πλακόστρωτο με πλάκες διαφόρων μεγεθών κομμένες λιγότερο ή περισσότερο κανονικά και τοποθετημένες σε παράλληλες σειρές με αρμούς παράλληλους μόνο προς τη μια κατεύθυνση (Σχ. 2.γ).

Σχήμα 2.

Τελευταία είναι πολύ διαδεδομένα τα ανθισμένα πλακόστρωτα: αφήνονται κατά την κατασκευή μερικά κενά διάσπαρτα μεταξύ των πλακών ή παραλείπονται ολόκληρες πλάκες σε διάφορα σημεία. Από τα κενά αυτά αφαιρείται το μεγαλύτερο μέρος των υλικών θεμελιώσεως και αντικαθίσταται με μίγμα χώματος και κοσκινισμένης κοπριάς (2:1) μέχρι 1cm κάτω από την επιφάνεια των πλακών.

Φυτά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ανθισμένα πλακόστρωτα είναι χαμηλά ανθόφυτα, ετήσια (πετούνια, πορτουλάκα, κατηφές νάνος κ.α), διετή (άλυσο, μπέλα, πανσές κ.α) ή πολυετή (άλυσο πολυετές, καζάνια, σουμπριέτα, βερβένα κ.α) επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί και χλοοτάπητας.

Τα πράσινα ή ανθισμένα πλακόστρωτα δεν πρέπει να αναπτύσσονται σε μεγάλες επιφάνειες γιατί έχουν ανάγκη από μεγάλη και επιμελημένη συντήρηση.

17. ΤΟ ΝΕΡΟ ΩΣ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

17.1. Η χρήση του νερού στα πάρκα.

Το νερό είτε μέσα σε λίμνες είτε τρεχούμενο, αποτελεί μετά τη βλάστηση, το φυσικό διακοσμητικό στοιχείο, που είναι αν όχι απαραίτητο, το κυριότερο στοιχείο ενός κήπου ή πάρκου γιατί προσφέρει ζωντάνια και χάρη.

Εξαιτίας της ιδιότητας του να αντανακλά τα χρώματα, το νερό μπορεί να εισάγει συναρπαστικές, διαφορετικές οπτικές εντυπώσεις από σ' ένα κήπο. Η αντανακλαστική επιφάνεια του νερού προσελκύει το βλέμμα, δίνοντας την ψευδαίσθηση ενός μεγαλύτερου κήπου. Αν οδηγεί σε καταρράκτη, ο ήχος του ηρεμεί και δίνει την αίσθηση του φυσικού περιβάλλοντος.

Ταιριάζει σχεδόν σε όλες τις θέσεις και αποτελεί μαζί με την βλάστηση τα πιο ενδιαφέροντα στοιχεία κάθε τοπίου, φυσικού ή κηποτεχνικού. Προσελκύει την προσοχή από μακριά και δίνει το χαρακτήρα στην αντίστοιχη θέση πάρκου ή κήπου, όπως ένα άνοιγμα ελεύθερης θέας ζωντανεύει και πλουτίζει ένα κλειστό σκιερό μέρος.

Η χρήση του νερού ως διακοσμητικό στοιχείο γίνεται με την μορφή πηγών, λιμνών, σιντριβανιών, καταρρακτών, πισινών, καναλιών κ.α.

Στη διαμόρφωση του πάρκου Παμπούλας στο Καϊμακλή, επιλέξαμε ως διακοσμητικό στοιχείο από νερό την κατασκευή λίμνης.

17.2. Διακοσμητική λίμνη.

17.2.1. Γενικά στοιχεία.

Οι διακοσμητικές λίμνες διακρίνονται ως προς τη μορφή τους σε δυο κύριες κατηγορίες:

- α) Γεωμετρικές, με σχήμα τετράγωνο, ορθογώνιο, εξάγωνο και στρογγυλό
- β) Ακανόνιστες, με ελεύθερη φυσική μορφή.

Η μορφή της λίμνης που θα κατασκευαστεί πρέπει να είναι τέτοια ώστε να προσαρμόζεται, ως προς τη μορφή και τις διαστάσεις, με το χαρακτήρα και τις διαστάσεις όχι μόνο του πάρκου ή του κήπου που θα δημιουργηθεί αλλά και της συγκεκριμένης θέσης.

Στην περίπτωση που θα φυτευτούν υδρόβια φυτά, πρέπει να εξασφαλισθούν άριστες συνθήκες (καλό υπόστρωμα και καλή θέση ώστε να δεχτούν άφθονο ήλιο).

Φυτά που φυτεύονται συχνά σε λίμνες είναι η νυμφαία (νούφαρο) και η ριβοματώδης ίριδα. Η πρώτη απαιτεί βάθος νερού τουλάχιστον 50-60 cm ενώ η δεύτερη 20-30 cm.

Η φύτευση γίνεται τέλος χειμώνα σε υπόστρωμα ριζοβολίας και ανάπτυξης που αποτελείται από 1 μέρος χώμα καλής ποιότητας, 1 μέρος φυλλόχωμα και 1 μέρος άμμου ποταμού.

17.2.2. Υλικά κατασκευής.

Ως υλικά κατασκευής της διακοσμητικής λίμνης χρησιμοποιούνται: άοπλο ή οπλισμένο σκυρόδεμα που επιχρίεται εσωτερικά με τσιμεντοκονίαμα ή ειδικά πλαστικά στεγανωτικά υλικά από προκατασκευασμένα άκαμπτα ή εύκαμπτα υλικά (φύλλα πολυαιθυλενίου, PVC, συνθετικό ελαστικό).

Η είσοδος του νερού μπορεί να γίνεται:

α) Με αφανή τρόπο: ένας υπόγειος σωλήνας διοχετεύει αθόρυβα νερό στο εσωτερικό ή στην επιφάνεια της λίμνης, ενώ ένας άλλος μεγαλύτερης διαμέτρου αποχετεύει το περίσσειμα (υπερχείλιση).

β) Με πίδακα που εκτινάζει το νερό σε λεπτή στήλη, κάθετα ή πλάγια, ή σχηματίζει κώνο, βεντάλια κ.λ.π. Στην περίπτωση αυτή, το ύψος της στήλης δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από την μικρή διάσταση της λίμνης. Για να έχουμε εντυπωσιακότερο αποτέλεσμα γίνεται εγκατάσταση περισσότερων του ενός πίδακα.

γ) Με ρυάκι κατασκευασμένο από φυσικές πέτρες, που καταλήγει μετά από μια ελαφριά κεκλιμένη διαδρομή σε κάποιο σημείο της λίμνης.

δ) Με πτώση από μικρό καταρράκτη φυσικής διαμορφώσεως, εγκαταστημένο σε κάποιο σημείο της λίμνης.

Οι δύο τελευταίοι τρόποι παροχής νερού χρησιμοποιούνται σε λίμνες με ακανόνιστη φυσική μορφή.

17.3. Το νερό ως απαραίτητο στοιχείο για την φυσιολογική λειτουργία των φυτών.

Το νερό αποτελεί το πιο άφθονο συστατικό του φυτού, καθώς αποτελεί το 60-95% του βάρους του. Τα φυτά με την διαπνοή τους αποβάλλουν το 99,8% του προσλαμβανόμενου νερού και μόνο το 0,2% περίπου χρησιμοποιούν για την δημιουργία ιστών.

Η σημασία του είναι τεράστια για το φυτό γιατί:

- Όντας ένας διαλύτης με εξαιρετικές ιδιότητες μεταφέρει ουσίες διαλυμένες μέσα στο φυτό και από ένα σημείο του φυτού σε άλλο.
- Δίνει στα κύτταρα σπαργή, δηλαδή τα κρατά φουσκωμένα και κατά συνέπεια λειτουργικά.
- Με την εξάτμιση του από τα στόματα ψύχει το φυτό και έτσι το απαλλάσσει από το κίνδυνο υπερθέρμανσης.
- Συμμετέχει στην φωτοσύνθεση κατά την αντίδραση:

- Βελτιώνει τα αλατούχο-αλκαλιώμενα εδάφη με την απομάκρυνση των υδατοδιαλυτών αλάτων.

17.4. Αρδευτική μελέτη.

Η πρόσληψη του νερού από το φυτό γίνεται από τα ριζικά τριχίδια. Μετά από μια διαδρομή μέσα στους φυτικούς ιστούς, καταλήγει στα φύλλα. Από εκεί, όταν τα στόματα των φύλλων είναι ανοικτά, το νερό κινείται παραπέρα με τη μορφή υδρατμών προς την ατμόσφαιρα.

Όπως προαναφέρθηκε, το νερό αποτελεί βασικό στοιχείο της δομής των φυτών διότι το 60-95% του βάρους των φυτών είναι νερό.

Μείωση της περιεκτικότητας των φυτών σε νερό κάτω από ορισμένα επίπεδα προκαλεί ανεπανόρθωτες βλάβες στη δομή των κυττάρων και κατά συνέπεια στην ανάπτυξη και απόδοση των φυτών.

Η ευνοϊκότερη υγρασιακή κατάσταση του εδάφους είναι όταν το έδαφος βρίσκεται στην υδατοϊκανότητά του.

Αντικειμενικός σκοπός της άρδευσης είναι ο εφοδιασμός των καλλιεργειών με το απαραίτητο νερό για την κανονική ανάπτυξη τους. Δηλαδή με την άρδευση προσθέτουμε στο έδαφος την ποσότητα του νερού που χάθηκε μέσω της εξατμισοδιαπνοής*, μέχρι το έδαφος να φτάσει στην υδατοϊκανότητά του.

Το πάρκο Παμπούλας έχει συνολική παροχή $26\text{m}^3/\text{h}$ και το αρδευτικό δίκτυο του χωρίζεται σε τρεις φάσης ποτίσματος:

1. Τα μεγάλα Pop – up.
2. Τα μικρά Pop – up.
3. Παρτέρια.

Στο πάρκο έχουν τοποθετηθεί:

1. Εικοσιπέντε μεγάλα Pop - up με 180° στροφή και παροχή $500\text{lit}/\text{h}$ το κάθε ένα.
2. Εικοσιτέσσερα μεγάλα Pop - up με 90° στροφή και παροχή $300\text{lit}/\text{h}$ το κάθε ένα.
3. Δεκαεννιά μικρά Pop - up με παροχή $300\text{lit}/\text{h}$ το κάθε ένα.

Συνολικά έχουν τοποθετηθεί 68 Pop - up με συνολική παροχή $25,4\text{m}^3/\text{h}$.

* Εξατμισοδιαπνοή: αναφέρεται στο νερό που χάνεται από το χωράφι 1. για τις φυσιολογικές ανάγκες των φυτών 2. από την επιφάνεια του εδάφους αλλά και στο νερό που συγκρατείται από τα υπέργεια μέρη του φυτού.

- 01. Gas (gas)
- 02. Sewer (sewer)
- 03. Water (water)
- 04. Sewer (sewer)
- 05. Sewer (sewer)
- 06. Sewer (sewer)
- 07. Floor
- 08. Wall
- 09. Ceiling

01.000000 02.000000 03.000000
04.000000 05.000000 06.000000
07.000000 08.000000 09.000000
10.000000 11.000000 12.000000
13.000000 14.000000 15.000000
16.000000 17.000000 18.000000
19.000000 20.000000 21.000000

18. ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ

18.1. Γενικά χαρακτηριστικά περίφραξης: Η ανάγκη του προσδιορισμού της ιδιοκτησίας, με οριοθέτηση των εξωτερικών γραμμών της, καθώς και η ανάγκη της ασφάλειας του ιδιοκτήτη και της οικογένειάς του, δημιούργησαν μια τρίτη ανάγκη, την ανάγκη της περίφραξης, που συχνά στη διάρκεια της εξέλιξής της ιστορίας του ανθρώπου, πήρε φρουριακή μορφή. Στην εποχή μας ενώ παραμένει ο πρώτος λόγος, ο δεύτερος άλλαξε χαρακτήρα:

Ο φράκτης έγινε κυρίως διακοσμητικός, που όμως μπορεί να προσφέρει σε ορισμένες περιπτώσεις (αστικό ή βιομηχανικό περιβάλλον) με κατάλληλη διαμόρφωση και φύτευση, απομόνωση και προστασία από οπτικές και ηχητικές οχλήσεις αλλά και από τους ανέμους.

Ο φράκτης είναι το πρώτο στοιχείο που βλέπει κανείς πλησιάζοντας το χώρο. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να βρίσκεται σε αρμονία με το χαρακτήρα του πάρκου και ταυτόχρονα να συνδέει τον διαμορφωμένο χώρο με την γύρω περιοχή.

Μεγάλη ποικιλία υλικών, όπως το ξύλο, η πέτρα, το τούβλο, το μπετόν, το σίδηρο, αλλά και το πλαστικό, χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση περιφράξεως γύρω από έναν κήπο ή πάρκο.

18.2. Ταξινόμηση περιφράξεων.

1. **Απλοί φράκτες:** κατασκευάζονται με βάση ένα κυρίαρχο υλικό το σίδηρο, το ξύλο ή το μπετόν.

α) Μεταλλικό συρματοπλέγμα (δικτυωτό): χρησιμοποιείται συνήθως σύρμα γαλβανίζε διαφόρων τύπων αλλά στο εμπόριο υπάρχουν και συρματοπλέγματα πλαστικοποιημένα, συρματοπλέγματα καρέ κολλητά, πλαστικά πλέγματα κ.λ.π. που χρησιμοποιούνται λιγότερο.

Τα μεταλλικά συρματοπλέγματα χρησιμοποιούνται συνήθως για περιφράξεις στα περίχωρα των πόλεων ή και πέρα από αυτές, στις αγροτικές περιοχές. Είναι περίφραξη εύκολη στην εγκατάσταση, αρκετά οικονομική, χωρίς εντυπωσιακή παρουσία, διαρκεί πολύ, είναι κατάλληλη για ανώμαλα εδάφη και αφήνει σχεδόν ελεύθερη την οπτική επικοινωνία προς όλες τις κατευθύνσεις, εκτός αν έχει καλυφθεί με αναρριχώμενα διακοσμητικά φυτά.

Στις εκτεθειμένες παραθαλάσσιες περιοχές, λόγω της σκουριάς που προκαλούν τα σταγονίδια της θάλασσας, η ζωή των μεταλλικών δικτυωτών μειώνεται σημαντικά.

β) Ξύλινοι φράκτες: το ξύλο δίνει όμορφα με τους κήπους, με τα πάρκα και ευρύτερα με το φυσικό τοπίο. Αν και θεωρείται το πιο ευπαθές στο σάπισμα, εν τούτοις, όταν τοποθετηθεί καλά (χωρίς επαφή με το χώμα) και συντηρηθεί σωστά, διατηρείται για πολλά χρόνια.

Τα ξύλα που χρησιμοποιούνται στις περιφράξεις είτε είναι με τη μορφή πασσάλων, συνήθως από καστανιά, αναποφλοιώτων ή αποφλοιωμένων, αλλά χωρίς άλλη επεξεργασία, είτε είναι προϊόντα ξυλουργικής κατεργασίας, όπως οι ξύλινες πήχες, οι λουρίδες κόντρα πλακέ, τα δοκαράκια κ.λ.π. Γενικά οι ξύλινοι φράκτες ταιριάζουν με όλους τους ρυθμούς των κήπων.

γ) Φράκτες από πέτρα: Απομονώνουν σχεδόν τελείως το φραγμένο χώρο από το περιβάλλον. Αυτό έχει το μειονέκτημα ότι καταστρέφει την οπτική επικοινωνία με το γύρω τοπίο. Έχει όμως και το πλεονέκτημα ότι μπορεί να παίζει προστατευτικό ρόλο σε περιοχές εκτεθειμένες σε βόρειους ψυχρούς ή θαλάσσιους ανέμους, δημιουργώντας εσωτερικά ένα ευνοϊκό μικροκλίμα.

Οι φράκτες αυτοί κατασκευάζονται από πέτρα της περιοχής και, εφόσον ο τύπος της λιθοδομής είναι καλής ποιότητας, μένουν χωρίς επίχρισμα, αλλιώς επιχρίονται και ασπρίζονται. Η λιθοδομή είναι ακριβή κατασκευή, γι' αυτό και συχνά αντικαθίσταται από τσιμεντόλιθους και στην συνέχεια επιχρίονται και ασπρίζονται.

2. Μικτοί φράκτες: Διαμορφώνονται από ένα χαμηλού ύψους (συνήθως 0,50-1m) διακοσμητικό τοίχο από πέτρα, τούβλα ή μπετόν. Επάνω στο τοίχο και κατά μήκος του εγκαθίσταται ένας φράκτης κατασκευασμένος από κάποιο υλικό με ελαφριά ή αραιή διάταξη όπως:

α) Συρματόπλεγμα μεταλλικό με μικρά ανοίγματα (μάτια), ρομβοειδή ή ορθογώνια, στερεωμένο σε μεταλλικό πλαίσιο.

β) Ξύλινες πήχες βιδωμένες κάθετα και κατά σειρά σε δυο οριζόντια και παράλληλα δοκαράκια, ξύλινα ή σιδερένια.

γ) Δύο ή τρεις οριζόντιες ή παράλληλες μπάρες, στρογγυλές ή τετράγωνες, μεταλλικές ή ξύλινες, στηριγμένες ανά 2,50-3m σε κολόνες κατασκευασμένες από το ίδιο υλικό του φέροντος χαμηλού τοίχου.

δ) Κιγκλίδωμα από σφυρήλατο σίδηρο (φερ-φορζέ).

ε) Ελαφρές σιδερένιες πήχες, κοίλες (στρατζαριστές), που μιμούνται στη μορφή τις ξύλινες, οξυγονοκολλημένες ή βιδωμένες σε οριζόντιες σιδερένιες λάμπες, συμπαγείς ή κοίλες.

στ) Τσιμεντένιες πήχες που επίσης μιμούνται στο σχήμα τις ξύλινες, βιδωμένες σε οριζόντιες τσιμεντένιες μπάρες με μπρούτζινες βίδες.

Οι μικτοί φράκτες είναι οι πιο διακοσμητικοί αλλά και οι πιο δαπανηροί. Κατασκευάζονται κυρίως στις πόλεις και στα προάστια.

3. Φυτικοί φράκτες: Συνοδεύουν συχνά τους τεχνητούς φράκτες, στους οποίους σχηματίζουν το πράσινο φόντο, αλλά εγκαθίσταται και μόνοι τους, για να παίζουν ένα διακοσμητικό προστατευτικό αλλά ταυτόχρονα απαγορευτικό ρόλο.

Διαμορφώνονται από αειθαλείς θάμνους με πυκνό φύλλωμα (βιβούρνο, δάφνη του Απόλλωνα, λιγούστρο, πυξός, ράμνος, τούγια κλπ).

Αδιαπέραστους φράκτες, σχηματίζουν αγκαθωτοί θάμνοι ή δέντρα με ελεγχόμενη ή ημιελεγχόμενη ανάπτυξη, όπως ο πυράκανθος, η παρκινσόνια, η κράταιγος οξυάκανθα και η γλεδίσχα η τριάκανθος.

Γενικά, οι ζωντανοί φράκτες ταιριάζουν περισσότερο προς το φυσικό τοπίο. Όμως για να είναι αποτελεσματικοί στον προστατευτικό ή απαγορευτικό τους ρόλο, πρέπει να αποκτήσουν πάχος 0,80-1 m και ύψος 1,40-1,60m.

19. ΕΠΙΠΛΩΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Κάτω από τον γενικό αυτό όρο εντάσσονται :

- A- Παγκάκια – Καθιστικά σημεία.
- B- Διάφορες ξύλινες κατασκευές.
- Γ- Δοχεία απορριμμάτων.

Η παρουσίαση και ο σχεδιασμός τους σε κάθε μελέτη είναι απαραίτητη ώστε να εξασφαλιστεί ενιαίο στυλ και χαρακτηρισ σχεδιασμού μέσω της ομορφιάς των υλικών κατασκευής στη συγκεκριμένη μελέτη.

19.1. Παγκάκια – Καθιστικά σημεία

Ως καθιστικό θεωρείται κάθε χώρος που χρησιμοποιείται καθημερινά για λειτουργίες όπως ανάπαυση, διασκέδαση, διάβασμα.

Μπορεί να είναι υπαίθριος ανοιχτός χώρος ή κάτω από πέργκολες, σκιάστρια ή κιόσκια. Στην πρώτη περίπτωση είναι κάτω από δέντρα και κοντά σε αυτά για να εκμεταλλεύεται ορισμένα πλεονεκτήματα όπως ήλιο, σκιά, κατάλληλη θέα.

Μπορεί να έχει οποιαδήποτε μορφή και το μέγεθος του εξαρτάται από το μέγεθος όλου του υπόλοιπου χώρου. Δεν πρέπει να είναι πολύ μεγάλο για να μην κυριαρχεί έναντι των άλλων στοιχείων αλλά ούτε και πολύ μικρό ώστε να χάνεται σ' αυτό.

Τα παγκάκια κατασκευάζονται κυρίως από κατεργασμένο ξύλο, το οποίο αν και ακριβό υλικό και απαιτεί συντήρηση για να προστατευτεί από το σάπισμα είναι από τα πιο ζεστά υλικά κατασκευής.

Άλλο υλικό που χρησιμοποιείται είναι η πέτρα. Τα πέτρινα καθιστικά χρησιμοποιούνται όλο και λιγότερο καθώς είναι ένα κρύο υλικό.

19.2. Διάφορες ξύλινες κατασκευές

Εδώ περιλαμβάνονται πέργκολες, πινακίδες ενδείξεων, εμπόδια, ξύλινα γεφυράκια, κλούβια, κ.α.

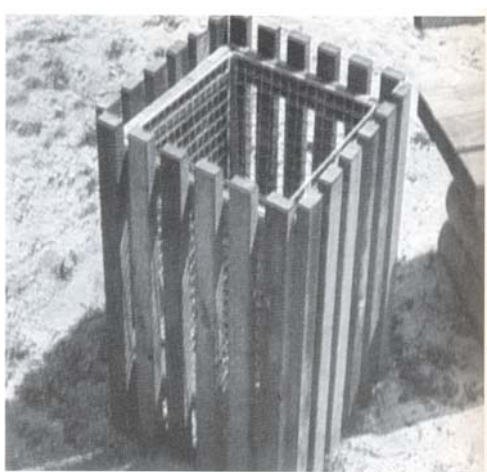
Εκτός από τη χρήση τους ως διακοσμητικά στοιχεία ενός πάρκου, το κάθε ένα έχει και άλλο προορισμό. Π.χ. οι πέργκολες χρησιμεύουν για την στήριξη των αναρριχόμενων φυτών, τα οποία εκτός από σκίαση προστατεύουν από άνεμο, βροχή, σκόνη και θόρυβο. Οι πινακίδες ενδείξεων να σε προσανατολίσουν και να σου δείχνουν την κατεύθυνση προς κάποιο συγκεκριμένο σημείο του πάρκου. Τα ξύλινα γεφυράκια να ενώνουν δύο δρόμους που διακόπτονται από ποταμάκι (τεχνητό). Τα κλουβιά για να φιλοξενούν διάφορα είδη πουλιών.

19.3. Δοχεία απορριμμάτων.

Τα δοχεία απορριμμάτων πρέπει να εναρμονίζονται με την αρχιτεκτονική σύνθεση καθώς και με το τοπίο (αστικό, περιαστικό, δασικό κ.λπ.).

Π.χ. Διαφορετικό τύπου δοχείου απορριμμάτων τοποθετείται σε μια δασική έκταση που λειτουργεί ως χώρος δασικής αναψυχής, διαφορετικός τύπος σε ένα αστικό πάρκο και διαφορετικός σε μια πλατεία που είναι τμήμα του αστικού ιστού και που υφίσταται έντονη και διαρκεί καταπόνεση.

Σε μια δασική περιοχή και σε ένα αστικό πάρκο κατασκευάζονται ξύλινα δοχεία (Φώτο 1) ενώ σε μια πλατεία, τμήμα του αστικού ιστού, προτιμούνται τα πλαστικά δοχεία απορριμμάτων.(Φώτο 2).

Φώτο 1.

Φώτο 2.

20. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

Σε σχέση με την καταγωγή τους διακρίνουμε δύο ομάδες υλικών : τα φυσικά και τα τεχνητά.

Τα πρώτα παράγονται από τη φύση και οι διάφορες επεξεργασίες που υφίστανται είναι για να βελτιώνουν τις φυσικές και μηχανικές τους ιδιότητες π.χ. χρώμα, υφή, αντοχή στο χρόνο αλλά και να ικανοποιήσουν με “οικονομικό” τρόπο ανάγκες του εμπορίου, όπως μεταφορά, αποθήκευση κ.λπ. Τέτοια υλικά είναι οι πέτρες, τα μάρμαρα, τα ξύλα, τα δέρματα και ο πηλός.

Τα δεύτερα δεν βρίσκονται στη φύση με τη μορφή που τα χρησιμοποιούμε, αλλά κατασκευάζονται. Τέτοια υλικά είναι τα μέταλλα, το γυαλί, τα πλαστικά, τα χρώματα και τα παράγωγα του ξύλου.

Παρακάτω γίνεται μια σύντομη περιγραφή των υλικών που χρησιμοποιούνται σε πάρκα.

20.1. Ξύλο.

20.1.1. Γενικά χαρακτηριστικά του ξύλου.

Η ξυλεία είναι ένα από τα πιο κοινά υλικά που χρησιμοποιείται σε πάρκα ή κήπους.

Το ξύλο αποτέλεσε πρωταρχικά και κυρίαρχο υλικό στην ιστορική διαδρομή του ανθρώπου από την αρχή της εμφάνισής του. Σήμερα, παρά τον ανταγωνισμό του από τα άλλα υλικά όπως μέταλλα, πλαστικά, τσιμέντο, εξακολουθεί να αποτελεί μοναδική και πολύτιμη πρώτη ύλη για τον άνθρωπο. Αυτό φαίνεται στη συνεχή αύξηση της κατανάλωσης και των χρήσεων του σε παγκόσμια κλίμακα.

Λόγω της προέλευσής τους, τα ξύλα παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία, ως προς την εμφάνιση, το χρώμα, το βάρος, την ελαστικότητα και την σκληρότητα.

Για πρακτικούς λόγους χωρίζονται σε δυο κύριες κατηγορίες, το μαλακό και το σκληρό ξύλο. Τα μαλακά ξύλα προέρχονται από τα κωνοφόρα, όπως τα πεύκα, το κοκκινόξυλο, τα έλατα ενώ τα σκληρά προέρχονται από οξιά, τικ και βελανιδιά.

20.1.2. Η σημασία του ξύλου.

Η μεγάλη σημασία και η μοναδικότητα του ξύλου ως πρώτης ύλης για διάφορα προϊόντα οφείλεται σε διάφορα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει, τα οποία συνοψίζονται στα εξής.

1. Το ξύλο είναι ανανεώσιμο βιολογικό υλικό, παράγεται από μεγάλο αριθμό δασικών δέντρων σ’ όλο τον κόσμο και μπορούν να γίνουν κατάλληλες ανθρώπινες επεμβάσεις με σκοπό την καλλιέργεια, ενίσχυση και βελτίωση των υπαρχόντων δασών ή ίδρυση νέων.
2. Αποτελεί πηγή πολλών προϊόντων, από τα οποία ένας μεγάλος αριθμός είναι είδη πρώτης ανάγκης.
3. Παρουσιάζει αισθητική παροχή, ποικιλία χρωμάτων, υφής και σχεδίασης.

4. Είναι υλικό ευκατέργαστο, έχει μεγάλη μηχανική αντοχή σε σχέση με το βάρος του, καλές μονωτικές ιδιότητες (ακουστικές, θερμικές, ηλεκτρικές) και αποτελεί κυρίαρχη πηγή κυτταρίνης.

5. Παράγεται σε μεγάλες σχετικά διαστάσεις, παρουσιάζει αντιρρυπαντική συμπεριφορά και έχει χαμηλή σχετική τιμή.

Το ξύλο όμως παρουσιάζει και μειονεκτήματα. Είναι υγροσκοπικό υλικό και οι διαστάσεις του μεταβάλλονται με πρόσληψη ή απώλεια υγρασίας, παρουσιάζει μεταβλητότητα δομής και ιδιοτήτων και είναι ανισότροπο υλικό, προσβάλλεται από μικροοργανισμούς (μύκητες, έντομα, βακτήρια, θαλασσινοί οργανισμοί) και αλλοιώνεται ή σαπίζει, καίγεται και η παραγωγή του επηρεάζεται από το περιβάλλον και το είδος του φυτού.

Για να αντιμετωπίζονται τα μειονεκτήματα αυτά παίρνονται ορισμένα μέτρα προστασίας τα οποία είναι:

1. εμποτισμός του με διάφορα χημικά.
2. επάλειψη του με κερί, πίσσα, ελαιοχρώματα, συνθετικές ρητίνες.

20.1.3. Χρήση του ξύλου στα πάρκα.

Με το ξύλο κατασκευάζονται τα παιχνίδια, πέργκολες, γίνεται η περίφραξη του πάρκου, γεφύρια, παγκάκια-καθιστικά, δοχεία απορριμμάτων, διάφορες ξύλινες κατασκευές.

20.2. Μέταλλα.

20.2.1. Γενικά χαρακτηριστικά των μετάλλων.

Τα πρώτα μέταλλα που χρησιμοποιήθηκαν πριν 3500 χρόνια περίπου, ήταν ο χαλκός και μετά ο σίδηρος. Με αυτά κατασκευάζονται όπλα, νομίσματα, εργαλεία, οικιακά σκεύη και διάφορα διακοσμητικά στοιχεία.

Στις αρχές του περασμένου αιώνα, με την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων του ατμού, και την κατασκευή ισχυρών μηχανών, άρχισε η πραγματική κυριαρχία των μετάλλων και των κραμάτων.

Τα μέταλλα που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή δομικών υλικών, είναι ο σίδηρος, το αλουμίνιο, ο χαλκός, ο ψευδάργυρος, ο μόλυβδος, το νικέλιο, το χρώμιο, ο κασσίτερος και το βολφράμιο.

Τα μέταλλα σπανίως χρησιμοποιούνται αμιγή και χωρίς προσμίξεις. Αναμειγνύονται συνήθως με άλλα μέταλλα, ή αμέταλλα στοιχεία και δημιουργούνται κράματα, με ιδιότητες ανώτερες ή “επιθυμητές” σε σχέση με αυτές των απλών μετάλλων.

Τα κυριότερα κράματα που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή δομικών μεταλλικών υλικών είναι:

- ο χυτοσίδηρος και ο χάλυβας (σίδηρος και άνθρακας).
- ο νικελιούχος και ο χρωμιούχος χάλυβας (σίδηρος με νικέλιο ή χρώμιο).
- τα κράματα του αλουμινίου.
- ο ορείχαλκος (χαλκός και ψευδάργυρος).

Τα κύρια χαρακτηριστικά των μετάλλων και των κραμάτων είναι:

- η μεγάλη μηχανική αντοχή (σε στρέψη, εφελκυσμό, θλίψη, διάτμηση κ.λπ).
- η καλή θερμική και ηλεκτρική αγωγιμότητα.
- το όλκιμον, η ικανότητα να μετατρέπονται με έλαση ή σφυρηλάτηση, σε ελάσματα ή λεπτά φύλλα.
- το εύτηκτων, η ικανότητα δύο τεμαχίων του αυτού μετάλλου ή κράματος να συνενώνεται σε ένα ομογενές σώμα όταν σφυροκοπηθούν υπό ορισμένη θερμοκρασία.
- η ικανότητα αύξησης της σκληρότητας επιφανειακά, όταν θερμανθούν και ψυχθούν απότομα.

20.2.2. Χρήση μετάλλων στα πάρκα.

Η χρήση των μετάλλων στα πάρκα είναι περιορισμένη. Το συναντάμε στις περιφράξεις, ως τμήμα κάποιου παιχνιδιού, ως πινακίδες ενδείξεων.

20.3. Σκληρά φυσικά υλικά.

Ως σκληρά φυσικά υλικά κατατάσσονται οι πέτρες, διάφορες πλάκες, χαλίκι, τούβλα, μπετόν.

Τα παραπάνω υλικά είναι ανθεκτικά στην υγρασία, γερά και σταθερά έχοντας τη δυνατότητα να σηκώνουν φορτία από άλλες κατασκευές (εκτός από το χαλίκι). Η στερεότητα δεν είναι η μόνη που χαρακτηρίζει τα υλικά αυτά. Η δομή τους, τους δίνει μια ιδιαίτερη αίσθηση σταθερότητας και ακαμψίας.

Τα υλικά αυτά χρησιμοποιούνται στην κατασκευή των δρόμων, μονοπατιών, σ' ένα πλακόστρωτο, στην κατασκευή λίμνης, ως περίφραξη του χώρου, μόνα τους (πέτρες) ή (συνήθως) με άλλα στοιχεία (σίδηρο και ξύλο).

Το χαλίκι συνήθως χρησιμοποιείται για διακοσμητικό σκοπό σε μια επιφάνεια. Επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί δε δρόμους ή μονοπάτια σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία (μπετόν, τούβλα, πέτρες).

20.4. Άμμος.

20.4.1. Η χρήση της στα πάρκα.

Η άμμος ως πιο “μαλακό” υλικό χρησιμοποιείται κυρίως στους παιδότοπους και σε διάφορα γήπεδα. Η άμμος έχει μικρό συντελεστή αντίστασης και μπορεί να σταματήσει μια πτώση και να προλάβει ένα ατύχημα.

20.5. Πλαστικά.

20.5.1. Γενικά χαρακτηριστικά των πλαστικών.

Είναι συνθετικά υλικά, προϊόντα της χημικής βιομηχανίας, που μετατρέπει ακατέργαστα υλικά, σε νέα τελείως διαφορετικά.

Μπορούν να “σχεδιαστούν” ώστε να είναι ανθεκτικά στην τριβή, να έχουν επιθυμητό χρώμα και μεγάλη ποικιλία υφής, να είναι μαλακά ή σκληρά, εύθραυστα, ελατά, διαφανή ή ημιδιαφανή, να βάζονται εύκολα ή όχι, να καίγονται αμέσως ή να αντιστέκονται στη φωτιά.

Το αδύνατο τους σημείο είναι η μικρή αντίσταση στη φωτιά, στην ηλιακή ακτινοβολία (υπεριώδη), η γήρανση και η “επίθεση” από τρωκτικά.

Ονομάζονται πλαστικά γιατί έχουν την ιδιότητα αυτή (πλαστικότητα), σε κάποιο στάδιο. Η πλαστικότητα υπάρχει μια φορά ή εμφανίζεται κάθε φορά που η θερμοκρασία ξεπερνά κάποια όρια.

Απ’ αυτήν την άποψη διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, τα θερμοπλαστικά και τα θερμοσκληρυνόμενα.

Τα θερμοπλαστικά διατηρούν την ιδιότητα και την εμφανίζουν με την αύξηση της θερμοκρασίας, ενώ τα θερμοσκληρυνόμενα αφού πάρουν μορφή με αύξηση της θερμοκρασίας “αντιστέκονται” στις μεταβολές της, αν και οι διαφορές τις κάνουν μερικά πιο μαλακά ή πιο σκληρά.

Στα πάρκα μπορεί να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή τεχνητής λίμνης.

21. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι η πρότασή μας βελτιώνει αισθητικά και λειτουργικά το χώρο που εξετάζουμε.

Η τοποθέτηση στο χώρο αυτό εκτός από τους παιδότοπους και καφετέριες, των μικρών παρτεριών, διακοσμητικών λιμνών, κλουβιών αυξάνει όχι μόνο τον αριθμό των επισκεπτών αλλά και των χρηστών του.

Επίσης ένα σημαντικό στοιχείο του πάρκου είναι ότι η διαμόρφωση αυτή του χώρου επιτρέπει την χρήση του πάρκου και από άτομα με ειδικές ανάγκες.

Γενικά ο χώρος αυτός μπορεί να χρησιμοποιηθεί απ’ όλους χωρίς εξαιρέσεις και διακρίσεις και να καλύψει τις ανάγκες τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Ανανιάδου – Τζημοπούλου Μ.** 1992. Αρχιτεκτονική Τοπίου Σχεδιασμός Αστικών Χώρων. Τόμος Α. Εκδόσεις Ζήτη. Θεσσαλονίκη.
- **Ανανιάδου – Τζημοπούλου Μ.** 1995. Σχεδιασμός Αντικειμένων Αστικών Χώρων. Εκδόσεις Ζήτη. Θεσσαλονίκη.
- **Αντωνιάκη – Γιατρομανολάκη Α.** 1998. Στοιχεία Κηποτεχνίας Αρχιτεκτονικής Τοπίου. Ηράκλειο.
- **Βαϊόπουλος Θάνος.** 2000. Χίλιες ιδέες Millepiane.
- **Graham Rose.** Η Αρχιτεκτονική των Μικρών Κήπων, Εκδόσεις Ψυχάλου. Αθήνα.
- **Καλύβα – Τωμαδάκη Μ.** 1995. Αρδεύσεις – Στραγγίσεις. Ηράκλειο Κρήτης.
- **Κανταρτζής Ν.Α.** 1991. Ανθοκομία – Ετήσια Φυτά άνοιξης για την αρχιτεκτονική και αρχιτεκτονική του τοπίου. Θεσσαλονίκη.
- **Κανταρτζής Ν.Α.** 1991. Ανθοκομία – Ετήσια Φυτά καλοκαιριού για την αρχιτεκτονική και αρχιτεκτονική του τοπίου. Τόμος 2. Θεσσαλονίκη.
- **Κανταρτζής Ν.Α.** 1992. Ανθοκομία – Πολυετή ποώδη φυτά για την αρχιτεκτονική και αρχιτεκτονική του τοπίου. Θεσσαλονίκη.
- **Κούλλι Α.** 2000. Κύπρος, Έκδοση Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών Λευκωσία.
- **Κιούση Γ, Νικολάου Κ, Νικολάου Τ.** 1996. Εργαστήρια Ανθοκομίας – Κηποτεχνίας, Τεύχος Β, Εκδόσεις Ίδρυμα Ευγενίδου, Αθήνα.
- **Philips L.** 1996. Parks “Design and Management”.
- **Ροΐδης Χ.** 1999. Κατασκευαστικές Λεπτομέρειες Εξωτερικών Χώρων. Β Έκδοση. Έκδοση Ζήτη. Θεσσαλονίκη.
- **Σινάνης Κ.** 1999. Σημειώσεις εδαφολογίας. Ηράκλειο.
- **Τσαλικίδης Γ.Α.** 1987. Σύγχρονοι Ελληνικοί κήποι. Σχεδιασμός – Κατασκευές – Φυτά. Εκδόσεις Γαρταλάνη. Θεσσαλονίκη.
- **Χρήστου Α.** 2001. Γεωγραφία της Κύπρου. Γ΄ γυμνασίου. Έκδοση Υπουργείου παιδείας και πολιτισμού. Λευκωσία.

- **Willes R.** 1990. Κατασκευές στον κήπο. Εκδόσεις Ψυχάλου.
- 1985. Πρακτικός οδηγός κηπουρικής. Τόμος Α'. Εκδοτικός οίκος: Τζιαμπίρης Πυραμίδα.
- **Τμήμα πολεοδομίας και οικήσεως.** 2003. Τροποποιημένο τοπικό σχέδιο Λευκωσίας. Πρόνοιας και μέτρα πολιτικής. Έκδοση Υπουργείου Εσωτερικών. Λευκωσία.

Πτυχιακή εργασία.

Αληφέρης Α. – Ελβάνογλου Ε. 2003. Διαμόρφωση της τάφρου των ενετικών τοίχων του Ηρακλείου, από το φυτώριο του δήμου έως το κομμένο μπεντένι ('Βηθλεέμ'). Ηράκλειο.